

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกิตติคุณ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. ทฤษฎีพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ของ Lev Semenovich Vygotsky
 - 2.1 ความสำคัญของภาษาในการพัฒนาเชาว์ปัญญา
 - 2.2 แนวคิดพื้นฐานพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist)
 - 3.1 ความหมายของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
 - 3.2 แนวคิดพื้นฐานสำคัญของคอนสตรัคติวิสต์
 - 3.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
 - 3.4 บทบาทผู้สอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
4. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 4.1 ความหมายการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 4.2 รูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 4.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 4.4 บทบาทของครูกับการเรียนรู้แบบ Active Learning
5. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 5.1 หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 5.2 แนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 5.3 บทบาทของครูผู้สอน
 - 5.4 องค์ประกอบการจัดการเรียนสอนภาษาอังกฤษ
6. กลวิธีการเรียนรู้ภาษา
 - 6.1 ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

- 6.2 ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
- 6.3 ประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา
- 7. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ
 - 7.1 ความหมายของการอ่าน
 - 7.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 7.3 องค์ประกอบของการอ่าน
 - 7.4 หลักการสอนการอ่าน
 - 7.5 การวัดและประเมินทักษะการอ่าน
- 8. ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ
 - 8.1 ความหมายของการเขียน
 - 8.2 ความสำคัญของการเขียน
 - 8.3 องค์ประกอบของการเขียน
 - 8.4 กิจกรรมการเขียน
 - 8.5 หลักการสอนการเขียน
 - 8.6 การวัดและประเมินทักษะการเขียน
- 9. ความพึงพอใจ
 - 9.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 9.2 องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
 - 9.3 การวัดและประเมินผลความพึงพอใจต่อการเรียน
- 10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลี และภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งองค์ความรู้จะตรงกับสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในมาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ และมาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำง่าย ๆ ที่ฟังและอ่าน
2. อ่านออกเสียงประโยค ข้อความและบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน
3. ระบุนวาคภาพ สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟัง หรืออ่าน
4. บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่าย ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. พูดหรือเขียนได้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล
2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาต และให้คำแนะนำง่าย ๆ
3. พูดหรือเขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย
4. พูดหรือเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัวและเรื่องใกล้ตัว

5. พูดหรือเขียนแสดงความรู้สึกรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียงและกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด

1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องใกล้เคียง
2. เขียนภาพ แผนผัง และแผนภูมิแสดงข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน
3. พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียง

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่าหลักสูตรมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิด และวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จึงควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดและในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาสอนนั้นจัดอยู่ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.1 ตัวชี้วัด ป.5/4, มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.2 ตัวชี้วัด ป.5/1 และ ป.5/4 และ มาตรฐานการเรียนรู้ ต 1.3 ตัวชี้วัด ป.5/1 และ ป.5/3 ซึ่งเป็นมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านและการเขียนโดยตรง

ทฤษฎีพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ของ Lev Semenovich Vygotsky

Vygotsky เป็นนักจิตวิทยาชาวรัสเซีย ซึ่งศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาในระยะเดียวกันกับ Piaget โดยให้ความสำคัญของวัฒนธรรมและสังคมว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมความฉลาดและกระบวนการเรียนรู้ในพัฒนาของเด็ก Vygotsky กล่าวว่า การเข้าใจพัฒนาการของมนุษย์จะต้องเข้าใจวัฒนธรรมที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู เพราะตั้งแต่แรกเกิดมนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลงานของมนุษย์ คือ วัฒนธรรม วัฒนธรรมแต่ละวัฒนธรรมจะช่วยบ่งชี้ผลผลิตพัฒนาการของเด็ก เป็นต้นว่า เด็กควรเรียนรู้อะไรบ้าง ควรจะมีความสามารถทางใดบ้าง สถาบันสังคมต่าง ๆ ตั้งแต่ครอบครัวขึ้นไปก็มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเรียนรู้ในลักษณะ

การส่งเสริมพัฒนาการ เด็กแต่ละไม่จำเป็นต้องมีพัฒนาไปตามขั้นพัฒนาการ ซึ่งแตกต่างจากทฤษฎีของ Piaget ที่ได้เสนอไว้ พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของเด็กแต่ละวัยจะเพิ่มขึ้นสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้ ก็ต่อเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก เช่น ญาติ หรือเพื่อนวัยเดียวกัน (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2550 : 61)

ความสำคัญของภาษาในการพัฒนาเชาวน์ปัญญา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิด การเข้าใจ พัฒนาการของจึงสำคัญมาก Vygotsky แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้ (ประดิษฐ์ เอกทัศน์, 2558 : 38-39)

1. ภาษาสังคม (Social Speech) ตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ปี เป็นภาษาที่ใช้ในการพัฒนาปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เด็กจะใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิด เพื่อสื่อสารอารมณ์ และแสดงการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น โดยมากใช้คำพยางค์เดียว เช่น “หมี” หมายถึง การต้องการอาหารหรือขนม “น้ำ” หมายถึง ต้องการดื่มน้ำหรือต้องการเล่นน้ำ เป็นต้น

2. ภาษาพูดกับตนเอง (Egocentric Speech) ตั้งแต่ 3-7 ปี เด็กในวัยนี้จะมีภาษาพูดกับตนเอง เข้าใจภาษาตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับใคร เด็กมักจะใช้ภาษาคลายกับเป็นสิ่งที่สั่งให้ทำงานและมักพูดคนเดียว แต่มักออกเสียงให้คนอื่นได้ยินด้วย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการประสานระหว่างความคิดและพฤติกรรมเด็ก

3. ภาษาภายในตนเอง (Inner Speech) 7 ปีขึ้นไป เด็กวัยนี้จะพัฒนาการภาษาภายในใจหรือภาษาพูดในใจ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาเชาวน์ปัญญาขั้นสูง การคิดของมนุษย์ต้องใช้ภาษา เด็กวัยนี้จะสามารถใช้ภาษาในการคิดวางแผนหรือคิดขั้นตอนในการแก้ปัญหา เมื่อเด็กพบปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น เด็กจะเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหาโดยใช้ภาษาภายในได้

แนวคิดพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development : ZPD)

Vygotsky อธิบายว่า การจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงระดับพัฒนาการ 2 ระดับ คือ ระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual Development Level : ADL) และระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential Development Level) โดยระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริงและระดับพัฒนาการที่สามารถเป็นไปได้ เรียกว่า “พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ” ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถแสดงออกให้เห็นผลได้ด้วยการทำงาน หรือการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ภายใต้การร่วมมือกับเพื่อน และการแนะของเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า โดยสามารถทราบ ZPD ของเด็กได้ด้วยการใช้ปัญหาของที่เด็กไม่สามารถแก้ได้คนเดียว แต่แก้ปัญหาได้ด้วยความช่วยเหลือซึ่งถือว่า ZPD เป็นองค์ประกอบใหม่ที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน (Vygotsky, 1978 : 86 อ้างถึงใน ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์, 2549 : 25-26)

1. ลักษณะของพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (ZPD) Vygotsky ได้อธิบายไว้ว่า พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ เป็นการทำหน้าที่หรือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ในปัจจุบันบุคคลยังไม่มีความสามารถจะทำได้ แต่อยู่ในกระบวนการที่จะทำให้บุคคลมีความพร้อม สามารถทำหน้าที่หรือทำงานได้อย่างสมบูรณ์ในอนาคต เป็นกระบวนการที่ยังอยู่ในขั้นการเริ่มต้น ซึ่ง Vygotsky เปรียบเทียบว่าเป็น “ดอกตูม” หรือ “ดอกไม้” ของพัฒนาการมากกว่าที่จะเป็น “ผล” ของพัฒนาการ Vygotsky เชื่อว่าพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นภายใน ZPD ในปัจจุบันจะเปลี่ยนเป็นพัฒนาการที่เป็นจริงในอนาคตอันใกล้ ซึ่งหมายความว่า หากเด็กสามารถทำสิ่งหนึ่งได้ด้วยการช่วยเหลือในวันนี้ เขาสามารถทำได้ด้วยตนเองในอนาคต (Vygotsky, 1978 : 86 อ้างถึงใน ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์, 2549 : 26)

Wink and Putney (2002) อธิบายว่า เมื่อเชื่อมโยง ZPD กับการเรียนรู้และชี้ให้เห็น ZPD จะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นก่อนพัฒนาการ ดังนั้นผู้สอนควรตระหนักว่าการจัดการเรียนการสอนที่ดีจะทำให้เกิดพัฒนาการ จะเห็นได้ว่า Vygotsky มุ่งเน้นให้มีการศึกษาถึงกระบวนการที่กำลังจะทำให้เกิดพัฒนาการใหม่มากกว่าที่จะเน้นศึกษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นแล้ว พัฒนาการที่เกิดขึ้นแล้วอาจจะนำมาใช้เป็นเพียงพื้นฐานของพัฒนาการใหม่ที่ต้องการให้เกิด และกระบวนการที่กำลังเกิดพัฒนาการนี้เป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการเช่น การชี้แนะจากผู้ใหญ่ การได้ร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ หรือเพื่อนที่มีความรู้ความสามารถมากกว่า ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเกิดขึ้นในบริบททางสังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดพัฒนาการใน ZPD Vygotsky กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (ZPD) ในเด็กไว้หลายประการ ดังนี้ Wink and Putney (2002)

2.1 การชี้แนะหรือการช่วยเหลือ (Guidance or Assistance) Vygotsky เชื่อว่าเด็กจะมีพัฒนาการได้ด้วยการช่วยเหลือด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้ใหญ่ เช่น การแสดงให้เห็นตัวอย่างหรือวิธีทำ การเริ่มต้นให้เด็กทำต่อ และการถามคำถามนำ ซึ่งถือว่าเป็นกลวิธีใหม่ที่สถานศึกษาต้องนำมาใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่เรียนในระบบโรงเรียน เพราะถ้าผู้เรียนได้รับการช่วยเหลือแล้วก็จะสามารถแสดงออกได้มากกว่าที่ทำได้ด้วยตนเองเพียงคนเดียว แม้ว่าจะอยู่ภายในขีดจำกัดของพัฒนาการของตนเองก็ตาม

2.2 ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) Vygotsky เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้จะส่งผลให้เกิดพัฒนาการ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเกิดขึ้นในบริบททางสังคมที่เด็กมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับเพื่อน และได้รับการช่วยเหลือจากผู้ใหญ่หรือเพื่อนที่มีความสามารถมากกว่า เพราะอิทธิพลทางสังคมดังกล่าวจะทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง และเกิดเป็นพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

2.3 การเลียนแบบ (Imitation) Vygotsky ชี้ให้เห็นความสำคัญของการเลียนแบบว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้และการพัฒนาการ และการเลียนแบบมีความจำเป็นเพราะเด็กจะได้แนวทางในการขยายการเรียนรู้จากสิ่งที่รู้ไปแล้วไปสู่สิ่งใหม่ นอกจากนี้การเลียนแบบจะทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจจากผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความสามารถมากกว่าทั้งในเรื่องภาษา การกระทำ และค่านิยม ซึ่งจะทำให้เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจขึ้นภายในตนเองของเด็กแต่ละคน

2.4 การเรียนรู้ (Learning) Vygotsky เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์และเกิดขึ้นก่อนพัฒนาการการเรียนรู้มีทั้งการเรียนรู้มีโนทัศน์ที่เป็นธรรมชาติและการเรียนรู้มีโนทัศน์ที่เป็นระบบ ซึ่งทั้งคู่ต้องพึ่งพิงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น โดยการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางความคิดระดับสูง

2.5 ภาษา (Language) Vygotsky เชื่อว่าภาษามีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการเพราะภาษาเป็นเครื่องมือทางความคิดสำคัญ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาและช่วยในการสื่อสารระหว่างเด็กและคนในสภาพแวดล้อมของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ครั้งแรกด้วยภาษา เพราะภาษามีความสัมพันธ์กับการกระทำ และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ นอกจากนี้ภาษายังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ยิ่งเด็กใช้ภาษามากเท่าใดจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และการคิดและการกระทำจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาด้วย

ประโยชน์ของการพัฒนาหัวใจปัญญา

ปรีชา ศรีเรืองฤทธิ์ (2549 : 28-30) กล่าวถึงประโยชน์ในการจัดการเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้นักจิตวิทยาและนักการศึกษาามีเครื่องมือที่จะทำให้เข้าใจถึงขอบเขตของพัฒนาการทางความคิด โดยสามารถพิจารณาได้ทั้งวงจรและกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว
2. ทำให้สามารถพิจารณากระบวนการคิดที่กำลังอยู่ในขั้นของการพัฒนาซึ่งกำลังจะเริ่มเกิดความสำเร็จในอนาคตอันใกล้ จึงทำให้นักการศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ของเด็ก
3. ให้นักการศึกษาตระหนักว่าพัฒนาการทางความคิด จะเกิดขึ้นตามหลังกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะเกิดขึ้น และการที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งได้แล้วจะสะท้อนถึงพัฒนาการที่เกิดขึ้นสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นพื้นฐานเท่านั้น
4. ทำให้ผู้สอนตระหนักถึงความแตกต่างของบุคคลในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนบางคนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ด้วยตนเอง ขณะที่เด็กบางคนจะเรียนรู้ได้ต่อเมื่อได้รับการชี้แนะหรือความช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้ทราบแนวทางในการปรับใช้การจัดการเรียนรู้ในระบบโรงเรียน

5. การตระหนักในเรื่อง การพัฒนาชาวปัญญา จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กสามารถเข้าใจและหาวิธีการช่วยเหลือให้เด็กมีพัฒนาการที่สูงขึ้นได้ตามศักยภาพด้วยการใช้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและภาษามาเป็นสถานการณ์และเงื่อนไขในการจัดการเรียนรู้

6. ทำให้ผู้สอนรู้ความต้องการและจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน การสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและการเรียนการสอน

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist)

ความหมายของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

ประวิทย์ สิมมาทัน (2552 : 37) ได้ให้คำจำกัดความของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ว่าเป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองมากกว่าเป็นผู้รับ โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิมที่มีอยู่กับความรู้ใหม่โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และค้นพบคำตอบโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้เรียน โดยบทบาทของผู้สอนจะเป็นผู้กระตุ้นติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ตามสถานการณ์จริง

จารุณี ชามาตย์ (2552 : 15) ได้ให้คำจำกัดความของแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ว่าเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยสร้างความรู้จากความสัมพันธ์ของสิ่งที่พบเห็นหรือประสบการณ์ใหม่กับความเข้าใจเดิมที่มีมาก่อน โดยพยายามทำความเข้าใจกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญาในสมอง โครงสร้างทางปัญญาประกอบด้วยความหมายของสิ่งต่างๆ ที่ใช้ภาษาหรือเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสิ่งที่บุคคลมีประสบการณ์อาจจะเป็นความเข้าใจหรือความรู้ของแต่ละบุคคล

สุมาลี ชัยเจริญ (2551 : 99) ได้ให้ความหมายว่า คอนสตรัคติวิสต์เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีมาก่อน โดยพยายามนำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) หรือที่เรียกว่า สคีมา (Schema) ซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของโครงสร้างทางปัญญาหรือโครงสร้างของความรู้ในสมอง โครงสร้างทางปัญญานี้จะประกอบด้วยความหมายของสิ่งต่างๆ ที่ใช้ภาษาหรือเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสิ่งที่บุคคลมีประสบการณ์อาจจะเป็นความเข้าใจหรือความรู้ของแต่ละบุคคล

สรุปว่าการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เด็กเรียนรู้และค้นพบได้ด้วยตนเองผ่านการลงมือกระทำ โดยใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ สามารถนำประสบการณ์เดิม มาปรับใช้ให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ ทำให้เด็กจึงเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

แนวคิดพื้นฐานสำคัญของคอนสตรัคติวิสต์

สุมาลี ชัยเจริญ (2551 : 102) กล่าวว่า ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีแนวความคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการสร้างความรู้โดยนักจิตวิทยาและนักการศึกษา คือ Jean Piaget ชาวสวิสและ Lev Vygotsky ชาวรัสเซียซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. Cognitive Constructivism ซึ่งมีแนวคิดมาจาก Jean Piaget ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการลงมือกระทำซึ่งเขาเชื่อว่าถ้าผู้เรียนถูกกระตุ้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญาหรือเกิดการเสียสมดุลทางปัญญาโดยการเชื่อมโยงโครงสร้างทางปัญญาคือความรู้ที่มีมาก่อนกับข้อมูลข่าวสารใหม่ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถปรับโครงสร้างทางปัญญาเข้าสู่สภาพสมดุลหรือสามารถสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาได้หรือเกิดการเรียนรู้สิ่งสำคัญที่สามารถสรุปอ้างอิงทฤษฎีของเพียร์เจต์ คือ บทบาทของครูผู้สอน บทบาทที่สำคัญคือ การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนได้สำรวจค้นหาตามธรรมชาติห้องเรียน ควรเติมสิ่งที่น่าสนใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มตัวโดยการขยายสกีมาผ่านทางประสบการณ์ด้วยวิธีการดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodating)

2. Social Constructivism เป็นทฤษฎีรากฐานมาจาก Lev Vygotsky ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านพุทธิปัญญาที่อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงของการพัฒนาที่มีการให้ความช่วยเหลือในการเรียนรู้ ซึ่งเขาเชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้โดยผ่านทางการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ๆ ในขณะที่เขาอยู่ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

Von Glasfeld (1991 : 113-115 อ้างถึงใน สุมาลี ชัยเจริญ, 2551 : 130) กล่าวถึงทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ว่า เป็นทฤษฎีของความรู้ที่มีรากฐานจากปรัชญาจิตวิทยา และการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมาย และการควบคุมกระบวนการ การสื่อความหมายในตัวตน โดยอ้างถึงหลักการ 2 ข้อคือ

1. ความรู้ไม่ได้เกิดจากการรับเพียงอย่างเดียวแต่เป็นการสร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ
2. หน้าที่ของการรับรู้คือการปรับตัวและการประมวลประสบการณ์ทั้งหมดแต่ไม่ใช่เพื่อการค้นพบสิ่งที่เกิดขึ้น

ทิสนา แคมมณี (2554 : 90-96) กล่าวว่า ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์และของวิกตอทสกี เป็นรากฐานที่สำคัญของทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เพียเจต์อธิบายว่า พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของบุคคลมีการปรับตัวผ่านกระบวนการชิมชาบหรือ คูดชิม และกระบวนการปรับโครงสร้างทางปัญญา พัฒนาการเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับและชิมชาบข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมหากไม่สามารถสัมพันธ์กันได้ก็จะเกิดภาวะไม่สมดุลขึ้น บุคคลจะพยายามปรับสภาวะให้อยู่ในความสมดุล โดยใช้กระบวนการโครงสร้างทางปัญญา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

1. ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผลของการเรียนรู้มุ่งเน้นไปที่กระบวนการสร้างความรู้ (Process of Knowledge Construction) และการตระหนักรู้ในกระบวนการนั้น
2. เป้าหมายของการสอนจะเปลี่ยนแปลงจากการถ่ายทอดให้ผู้เรียน ได้รับสาระความรู้ที่แน่นอนตายตัว ไปสู่การสาธิตกระบวนการและการสร้างความหมายที่หลากหลาย
3. ในการเรียนการสอน ผู้เรียนจะเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มตัว ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้จัดกระทำกับข้อมูลหรือประสบการณ์ต่าง ๆ และจะต้องสร้างความหมายให้กับสิ่งนั้นด้วยตนเอง
4. ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศทางสังคม จริยธรรมให้เกิดขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสเรียนรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
5. ในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง เป็นต้น
6. ในการเรียนการสอนแบบสร้างความรู้ ครูมีบทบาทแตกต่างไปจากเดิม คือ จากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และควบคุมการเรียนรู้ เปลี่ยนไปเป็นการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ คือ การเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจาก “Instruction” ไปเป็น “Construction” คือ เปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” ไปเป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้” บทบาทของครูก็คือ จะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน
7. ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนเนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนี้ขึ้นกับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของบุคคลผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะ

จากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานสำคัญของคอนสตรัคติวิสต์ที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าเป็นแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการลงมือกระทำเปลี่ยนจากการให้ความรู้เป็นการให้

ผู้เรียนสร้างความรู้ โดยการกระตุ้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา ด้วยการเชื่อมโยงโครงสร้างทางปัญญาเดิมคือ ความรู้ที่มีมาก่อนกับข้อมูลข่าวสารใหม่เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ เกิดการสร้างความรู้โดยผ่านทางการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์

Driver & Oldham (1986) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ดังนี้

1. ขั้นนำ (Orientation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะรับรู้ถึงจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียน
บทเรียน

2. ขั้นล้างความคิด (Elitiation) เป็นขั้นที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจเดิม

3. ขั้นปรับเปลี่ยนแนวความคิด (Turning Restructuring of Ideas) ประกอบด้วยขั้นย่อย
ดังนี้

3.1 ทำความกระจ่างและเปลี่ยนความคิด (Clarification & Exchange of Ideas) ผู้เรียนพิจารณาความแตกต่างและความขัดแย้งระหว่างความคิดของตนเองกับผู้อื่น

3.2 สร้างความคิดใหม่ (Construction of New Ideas) ผู้เรียนเป็นแนวทางรูปแบบวิธีการที่หลากหลายในการตีความหรือกำหนดความคิดใหม่

3.3 ประเมินความคิดใหม่ (Evaluation of the New Ideas) ผู้เรียนรู้สึกไม่พอใจกับความ
ความคิดความเข้าใจที่เคยมีอยู่ เพราะเข้าใจกับแนวคิดใหม่มากกว่า

4. ขั้นนำความคิดไปใช้ (Application of Ideas) ผู้เรียนมีโอกาสนำแนวคิด ความรู้
ความเข้าใจ

5. ขั้นทบทวน (Review) ผู้เรียนได้ทบทวนว่าความคิดความเข้าใจของเขาเปลี่ยนไป
โดยการเปรียบเทียบความคิดเมื่อเริ่มต้นเรียนกับความคิดของเขาเมื่อสิ้นสุดบทเรียน

Yager (1991 : 55) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
ไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเชิญชวน

1.1 สังเกตสิ่งรอบตัวด้วยความอยากรู้อยากเห็น

1.2 ถามคำถาม

1.3 พิจารณาคำตอบที่เป็นไปได้ของคำถามที่ตั้งขึ้น

1.4 จดบันทึกปรากฏการณ์ที่ไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นแต่ไม่เกิดขึ้น

1.5 ชี้สถานการณ์ที่การรับรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน

2. ขั้นสำรวจ
 - 2.1 ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
 - 2.2 ระดมพลังสมองเกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้
 - 2.3 มองหาสารสนเทศ
 - 2.4 ทำการทดลองโดยใช้วัสดุอุปกรณ์
 - 2.5 สังเกตปรากฏการณ์ที่เฉพาะเจาะจง
 - 2.6 ออกแบบโมเดล
 - 2.7 รวบรวมและจัดกระทำข้อมูล
 - 2.8 ใช้ยุทธวิธีแก้ปัญหา
 - 2.9 เลือกทรัพยากรที่เหมาะสม
 - 2.10 อภิปรายการแก้ปัญหา
 - 2.11 ออกแบบและดำเนินการทดลอง
 - 2.12 ประเมินทางเลือกที่หลากหลาย
 - 2.13 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน
 - 2.14 ชี้การเสี่ยงและผลที่ตามมา
 - 2.15 ขอบเขตของการสืบเสาะหาความจริง
 - 2.16 วิเคราะห์ข้อมูล
3. ขั้นนำเสนอคำอธิบายและคำตอบของปัญหา
 - 3.1 สื่อความหมายของข้อมูลและความคิดเห็น
 - 3.2 สร้างและอธิบายโมเดล
 - 3.3 สร้างคำอธิบายใหม่
 - 3.4 ทบทวนและวิจารณ์คำตอบของปัญหา
 - 3.5 ให้เพื่อนประเมินผลการเสนอคำตอบ
 - 3.6 รวบรวมคำตอบที่หลากหลาย
 - 3.7 ชี้ให้เห็นคำตอบที่เหมาะสม
 - 3.8 บูรณาการคำตอบที่ได้กับความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่
4. ขั้นนำไปปฏิบัติ
 - 4.1 การตัดสินใจ
 - 4.2 นำความรู้และทักษะไปใช้
 - 4.3 ถ่ายโยงความรู้และทักษะ

4.4 แลกเปลี่ยนสารสนเทศและความคิดเห็น

4.5 ถามคำถามใหม่

4.6 นำผลที่ได้จากการเรียนรู้และส่งเสริมความคิดเห็น

4.7 ใช้โมเดลและความคิดเห็นเพื่อให้เกิดการอภิปรายและการยอมรับจากเพื่อน ๆ

เวชฤทธิ์ อังณะภักทรขจร (2554 : 68) ได้สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ว่า สามารถจำแนกเป็นขั้นตอนการสอนได้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเกิดความขัดแย้งทางปัญญา

1.1 นักเรียนเกิดความขัดแย้งทางความคิดที่เป็นผลมาจากความรู้เดิมกับสิ่งที่รับรู้ใหม่ ไม่สอดคล้องกัน หรือเป็นผลมาจากความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันของนักเรียนกับเพื่อนหรือนักเรียนกับผู้สอน

1.2 นักเรียนสังเกต ตีความ เชื่อมโยงข้อมูลแล้วนำมาเปรียบเทียบกับความรู้เดิมหรือมโนทัศน์ตามความเข้าใจเดิม

1.3 ผู้สอนควรกระตุ้น/ชักจูงให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง

2. ขั้นแสวงหาคำตอบ

2.1 นักเรียนค้นหาคำตอบเพื่อลดความขัดแย้งทางปัญญาที่เกิดขึ้น โดยวางแผนลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และตีความ

2.2 นักเรียนสะท้อนความคิดและประเมินประนีประนอมความขัดแย้งกับผู้อื่นจนสามารถสรุปคำตอบเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะรู้

3. ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ

3.1 นักเรียนคิด วิเคราะห์ เชื่อมโยงผลการศึกษาค้นคว้ากับความเข้าใจของตนเอง

3.2 นักเรียนใช้เหตุผลในการประเมินประนีประนอมความขัดแย้งทางปัญญาของตนเองจนสามารถสร้างความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตนเองขึ้นมา

4. ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

4.1 นักเรียนนำความรู้ ทักษะและกระบวนการที่ได้เรียนรู้ไปแล้วมาใช้อธิบายตัดสินใจแก้ปัญหา หรือดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสม

4.2 นักเรียนอาจจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเรื่องที่เรียน

4.3 ผู้สอนอาจนำเสนอข้อมูล สถานการณ์ คำถามใหม่ ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว ทำให้นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าเพื่อตรวจสอบความเข้าใจตนเองต่อไป

บทบาทผู้สอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

Brooks and Brooks (1996 : 103-118) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ควรยึดหลักในการสอน 12 ประการดังนี้

1. ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้เพื่อช่วยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหา
2. ผู้สอนจะต้องใช้แหล่งข้อมูลวัตถุดิบที่อยู่รอบ ๆ ตัวนักเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้
3. เมื่อมอบหมายงานให้นักเรียนทำ ผู้สอนจะต้องใช้คำพูดที่ทำให้นักเรียนเกิดความคิดและสติปัญญา เช่น ให้จำแนก ให้วิเคราะห์ ให้ทำนาย และให้สังเคราะห์
4. ผู้สอนจะต้องอนุญาตให้นักเรียนได้มีโอกาสดูความคิดเห็นแสดงความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อบทเรียน วิธีสอน และเนื้อหาวิชา
5. ผู้สอนต้องพยายามทำความเข้าใจ ความคิดรวบยอดของนักเรียน ก่อนที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้สอน
6. ผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งกับเพื่อน นักเรียน และผู้สอน
7. ผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนใช้คำถามที่สมเหตุสมผล ใช้คำถามปลายเปิดและส่งเสริมให้นักเรียนได้ถามคำถามกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน
8. ผู้สอนต้องพยายามช่วยให้นักเรียนได้แก้ไขข้อผิดพลาดด้วยตนเอง
9. ผู้สอนต้องให้ความสนใจ ประสิทธิภาพเดิมของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตั้งสมมติฐานจะได้หาวิธีการตรวจสอบและกระตุ้นให้นักเรียนได้ร่วมอภิปรายปัญหา
10. ผู้สอนต้องใช้เวลากับนักเรียนเพื่อรอคำตอบหลังจากที่ป้อนคำถาม
11. ผู้สอนต้องใช้เวลากับนักเรียนเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
12. ผู้สอนต้องตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน โดยใช้แผนภูมิการเรียนรู้แบบวัฏจักร (Learning cycle)

เวชฤทธิ์ อังกะภักทขจร (2554 : 69) กล่าวว่า บทบาทของผู้สอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ควรยึดหลัก ดังนี้

1. ผู้สอนต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน และใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเพื่อนำมาซึ่งความรู้ทางคณิตศาสตร์และการสื่อสารเชิงคณิตศาสตร์ทั้งด้านเนื้อหาและการสอน
2. ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิมทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน เพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
3. ผู้สอนควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดของตนเอง และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตนเองกับเพื่อนและผู้สอน
4. ผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการไตร่ตรอง และการได้มาซึ่งความรู้ในบริบทของกิจกรรมทางคณิตศาสตร์อย่างมีจุดหมาย
5. งานที่ผู้สอนมอบหมายให้นักเรียนทำควรเป็นงานที่มีความหมายต่อตัวนักเรียน และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง รวมทั้งงานนั้นต้องกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของนักเรียน
6. ผู้สอนควรจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งข้อมูลที่เพียงพอต่อการค้นพบความรู้ของนักเรียน
7. ผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาที่เรียนเนื่องจากจะช่วยให้ นักเรียนสามารถเรียนได้คงทนขึ้น

สรุปได้ว่าบทบาทของผู้สอนตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ควรยึดหลักการสอนโดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับผู้สอน สร้างสรรค์โอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและต้องให้เวลากับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมองเห็นแนวทางในการทำงานว่าแนวคิดของตนเองถูกหรือผิด นักเรียนจึงจะได้แก้ไขความผิดพลาดด้วยตนเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Active Learning

ความหมายการเรียนรู้แบบ Active Learning

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 1) กล่าวว่า การเรียนแบบ Active Learning เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติ และสร้างความรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติในระหว่างการเรียนการสอน โดยเน้นพัฒนาทักษะความสามารถที่ตรงกับพื้นฐานความรู้เดิม ส่งผลให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมที่มีจากการปฏิบัติและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ

วัชร เกษพิชัยณรงค์ และน้ำค้าง ศรีวัฒนาโรทัย (2553 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยสรุปคือ การเรียนที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน โดยครูที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน จากนั้นนักเรียนจะต้องศึกษาเนื้อหา ตลอดจนเขียนตั้งคำถามอภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ

เขวเรศ ภักดีจิตร (2557 : 1) ได้กล่าวถึงความหมายของการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการความคิดขั้นสูงที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผลข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจ จนสามารถชี้นำ ตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝน การเรียนรู้

สรุปว่าการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ การเรียนรู้ที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ ทั้งในการฟัง พูด อ่านและเขียน ตลอดจนกระบวนการกลุ่ม ที่ทำให้เกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างการมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลต่อ องค์ความรู้ที่ยั่งยืนของนักเรียน

รูปแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning

McKinney (2008) กล่าวถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้โดยสรุปดังนี้

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือ กิจกรรมการเรียนรู้ ที่ครูได้ให้นักเรียนได้คิดในใจความสำคัญของเรื่องที่กำหนดให้ โดยนักเรียนคิดคนเดียว 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดต่อ นักเรียนทั้งหมด (Share)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning Group) คือ การเรียนการสอน ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มออกเป็น กลุ่มละ 3-6 คน
3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยนักเรียน (Student-Led Review Sessions) คือ การให้ นักเรียนประมวลองค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสามารถได้ตรวจสอบข้อสงสัยต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในส่วนของปัญหาที่อาจเกิดขึ้น
4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือ การเรียนที่ครูนำเกมเข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนการสอนและสามารถนำเกมมาอยู่ในขั้นของการสอนได้หลายลักษณะเช่น ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และขั้นการประเมินผล

5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or Reactions to Videos) คือ การเรียนที่นักเรียนดูวิดีโอ 5-20 นาที จากนั้นนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นจากการที่ได้ดูวิดีโอดังกล่าวทั้งในการโต้ตอบในชั้นเรียนร่วมกัน การเขียนหรือการร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม

6. การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student Debates) คือ กิจกรรมการเรียนที่นักเรียนได้สื่อสารเพื่อเสนอข้อมูล ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือของกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบนักเรียนสร้างแบบทดสอบ (Student Generated Exam Questions) คือ การให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research Proposals or Project) คือ การจัดการเรียนการสอนที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้นักเรียนกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ที่ต้องการวางแผนการเรียนรู้และเรียนรู้ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นสรุปความรู้หรือการสร้างผลงานและสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งอาจเรียกวิธีการเรียนแบบนี้ว่าการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze Case Studies) คือ การเรียนรู้ที่ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษาที่ต้องการเรียนรู้ จากนั้นให้นักเรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นกับเพื่อนนักเรียนทั้งหมดในชั้นเรียน

10. การเรียนรู้แบบเขียนบันทึก (Keeping Journals or Logs) คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนจดบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and Produce a Newsletter) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว ซึ่งประกอบด้วย บทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่น ๆ

12. การเรียนรู้แบบผังความคิด (Concept Mapping) คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนออกแบบผังความคิด เพื่อนำเสนอในลักษณะความคิดรวบยอดและความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยใช้เส้นเป็นตัวแทนเชื่อมโยง สามารถทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อเพื่อนคนอื่น ๆ จากนั้นให้นักเรียนคนอื่น ๆ ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

กรมฯ สกพอ (2554 : 5) ได้วิเคราะห์รูปแบบการจัดที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning จัดได้เป็น 10 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยให้นักเรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์

และเลือกแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งกำหนดชั่วโมงการสอนและขั้นตอนวิธีการของการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้สนับสนุนกระบวนการดังกล่าว (Facilitator)

2. การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา (Case-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการนำกรณีศึกษามาอภิปรายและจัดทำรายงาน

3. การเรียนรู้จากชุมชน (Community-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้นักเรียนเข้าไปในชุมชน โดยมีประชากรของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้

4. การเรียนรู้แบบภาคสนาม (Field Work) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่นักเรียนไปเก็บข้อมูลศึกษาดูงานในสถานศึกษา สถานประกอบการ และพื้นที่ เช่น พื้นที่ราบ ทะเล ภูเขา ชุมชน และวัด เป็นต้น

5. การเรียนรู้โดยโครงงาน (Project-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้รับผิดชอบโครงงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งด้านการดำเนินการและการจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอและอภิปรายร่วมกัน

6. การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย (Research-Based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยให้นักเรียนไปค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอและอภิปรายร่วมกัน

7. การเรียนรู้ด้วยปัญหาพิเศษ (Special Problem) เป็นรูปแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม โดยมอบหมายหัวข้อเรื่องให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าและนำมาเสนออภิปรายร่วมกัน

8. การเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Individual Study) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและนำเสนอแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

9. การเรียนรู้แบบสหกิจศึกษา (Cooperative Learning) เป็นการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนกับการทำงานในสถานประกอบการ

10. การเรียนรู้แบบปฏิบัติการ (Laboratory) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติการเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Baldwin & Williams (1998 : 187) ได้เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 4 ขั้นตอน โดยสรุปดังนี้

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** เป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ โดยครูสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียนรู้ต่อไป

2. ขั้นการปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มย่อยเพื่อทำงานร่วมกัน และสรุปความคิดเห็นของกลุ่ม อีกทั้งต้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มอื่น ๆ โดยที่ครูต้องเสริมข้อมูลให้สมบูรณ์

3. ขั้นการประยุกต์ใช้ เป็นขั้นของการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือทำแบบทดสอบ หลังเรียน

4. ขั้นติดตามผล เป็นขั้นของการให้นักเรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติมโดยจัดทำเป็น รายงานหรือให้นักเรียนเขียนบันทึกประจำวัน รวมถึงให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ที่ได้รับในคาบเรียน นั้น ๆ

วาทัญญ วุฒิวรรณ (2553) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ คือ ขั้นการเรียนการสอนที่ครูพยายามกระตุ้น ให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมของตนเองมาเชื่อมโยงหรืออธิบายประสบการณ์หรือเหตุการณ์ใหม่ แล้วนำไปสู่การขบคิด เพื่อเกิดข้อสรุปหรือองค์ความรู้ใหม่ และแบ่งปันประสบการณ์ของตนกับผู้อื่น ที่อาจมีประสบการณ์เหมือนหรือแตกต่างจากตนเอง เป็นการรวบรวมมวลประสบการณ์ที่หลากหลาย ของแต่ละคนเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ เพราะได้มีส่วนร่วมในฐานะสมาชิก มีผู้ฟังเรื่องราวของตนเอง และได้รับรู้เรื่องราวของของผู้อื่น นอกจากจะได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้ว ยังทำให้สัมพันธภาพในกลุ่มนักเรียนเป็นไปด้วยดี ส่วนครูไม่ต้องเสียเวลาในการอธิบายหรือยกตัวอย่าง เพียงแต่ใช้เวลาเล็กน้อยกระตุ้นให้นักเรียน ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน และยังช่วยให้ครูได้ทราบถึงความรู้พื้นฐานและประสบการณ์เดิม ของนักเรียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

2. ขั้นสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน คือ กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์มวลประสบการณ์ ข้อมูลความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้ ชัดเจน หรือเกิดข้อสรุป/องค์ความรู้ใหม่ หรือตรวจสอบ ปรับเปลี่ยนความคิดความเชื่อของตนเอง กิจกรรมในขั้นนี้เป็นกิจกรรมกลุ่มที่เน้นการตั้งประเด็นให้นักเรียนได้คิด สะท้อนความคิดหรือ บอกความคิดเห็นของตนเองให้คนอื่นได้รับรู้ และได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดระหว่างกัน อย่างลึกซึ้งจนเกิดความเข้าใจชัดเจน ได้ข้อสรุปหรือองค์ความรู้ใหม่ หรือเกิดปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อตามจุดประสงค์ที่กำหนด

3. ขั้นนำเสนอความรู้เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้รับข้อมูลความรู้ แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ขั้นตอน หรือข้อสรุปต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้จัดให้ เพื่อใช้เป็นต้นทุนในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ หรือช่วยให้การเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้อาจทำได้โดยการให้แนวคิด ทฤษฎี

หลักการ ข้อมูล ความรู้ ขั้นตอน ทักษะ ซึ่งทำได้โดยการบรรยาย คู่มือทัศน ฟังแถบเสียง อ่านเอกสาร ใบความรู้ ตำรา หรือการรวบรวมประสบการณ์ของนักเรียนที่เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระ เพิ่มขึ้น หรือการรวบรวมข้อสรุปของการสะท้อนความคิดและอภิปรายประเด็นที่มอบหมายให้

4. ขั้นประยุกต์ใช้หรือลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นที่ทำให้นักเรียนได้นำความคิดรวบยอด หรือข้อสรุป หรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นไปประยุกต์หรือทดลองใช้ หรือเป็นการแสดงผลสำเร็จของการเรียนรู้ในองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งครูใช้กิจกรรมในองค์ประกอบนี้ในการประเมินผลการเรียนรู้ได้ และยังเป็นองค์ประกอบสำคัญที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักการนำไปใช้ในชีวิตจริง

บทบาทของครูกับการเรียนรู้แบบ Active Learning

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ (2550 : 8) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวทางของการเรียนแบบ Active Learning ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดกิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนานักเรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของนักเรียน
2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนในชั้นเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุก กิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มนักเรียน
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสนักเรียนได้รับวิธีการสอน ที่หลากหลาย
6. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนเนื้อหา และกิจกรรม
7. ครูต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของ นักเรียน

ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551 : 3) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยสรุปดังนี้

1. จัดให้ครูเป็นศูนย์กลางของการเรียน กิจกรรมหรือเป้าหมายที่ต้องการสะท้อนความต้องการที่จะพัฒนานักเรียน และเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของนักเรียน
2. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครู และเพื่อนในชั้นเรียน

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมที่สนใจรวมทั้งกระตุ้นให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน กิจกรรมที่เป็นพลวัตได้แก่ การฝึกแก้ปัญหา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นต้น

4. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaboratory Learning) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มนักเรียน

5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสนักเรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลายมากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว แม้รายวิชาที่เน้นทางด้านการบรรยายหลักการและทฤษฎีเป็นหลักก็สามารถจัดกิจกรรมเสริม อาทิ การอภิปราย การแก้ไขสถานการณ์ที่กำหนดเสริมเข้ากับกิจกรรมการบรรยาย

6. วางแผนในเรื่องของเวลาการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องของเนื้อหา และกิจกรรมในการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นจำเป็นต้องใช้เวลาการจัดกิจกรรมมากกว่าการบรรยาย ดังนั้นครูจำเป็นต้องวางแผนการสอนอย่างชัดเจน โดยสามารถกำหนดรายละเอียดลงในประมวลรายวิชา เป็นต้น

7. ใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นที่นักเรียนนำเสนอ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

นันทิยา แสงสิน (2543 : 83) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่า ครูผู้สอนต้องสามารถสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การสอนทักษะฟัง การสอนทักษะการพูด การสอนทักษะอ่าน และการสอนทักษะเขียน ซึ่งผู้สอนแต่ละคนจะใช้เทคนิคและวิธีสอนต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ได้มากที่สุด

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 31) ได้กำหนดหลักการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษา ดังนี้

1. สอนให้เกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา
2. เนื้อหาที่ใช้มีพอสมควรเท่าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. การใช้กิจกรรมทางภาษาเป็นเครื่องมือในการฝึกและถือเป็นหัวใจของการดำเนินการสอน
4. การสอนยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมความสามารถในการแสดงออก และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน

5. การสอนเน้นทักษะรวมมากกว่าทักษะเดี่ยว (ทักษะสัมพันธ์) และเน้นพัฒนาการทางภาษา

จรัสพร สุวีงาม (2557 : 19) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ผู้สอนจำเป็นต้องรู้ ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอน วิธีการสอน และแนวคิดทฤษฎี ซึ่งเป็นที่มาของการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อสามารถเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาในแต่ละระดับชั้น ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและเกิดศักยภาพสูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การสื่อสารในชีวิตจริง สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ การใช้ภาษาอังกฤษเชื่อมโยงความรู้กับสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาชีพ เพื่อเป็นพื้นฐานในการนำความรู้ภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ นอกจากนี้ยังมุ่งกระบวนการเรียนรู้โดยฝึกหัดให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การวางแผนการเรียนรู้และอาชีพ แสวงหาวิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองในสถานศึกษา สร้างความรู้โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา โดยการปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยเทคนิควิธีการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อ และการวัดผลประเมินผล เป็นตัวตรวจสอบการบรรลุตามจุดประสงค์การสอน การสอนที่ดีย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ผู้สอนเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอนอย่างมีหลักการ มีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ ทำให้การดำเนินการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สุทธิพร คล้ายเมืองปัก (2543 : 26-29) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดสภาพการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ด้วยการใช้สื่อหรือเครื่องมือเพื่อเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. วางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยเน้นที่ความสนใจอยากรู้หรืออยากเรียนของผู้เรียน และควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ
3. พัฒนาตนเอง เพื่อให้มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาที่กว้างไกล ไม่ว่าจะเป็นด้วยการอ่านเพื่อการศึกษา เข้ารับการประชุมอบรมสัมมนา หรือพูดคุยสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ

เพื่อนร่วมงาน แล้วนำมาประยุกต์ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสื่อการสอนที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนยุคใหม่

4. เปลี่ยนผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน โดยเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแหล่งข้อมูลและประสานแหล่งวิทยาการในการเรียนรู้ และเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนพบกับปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขเองได้ ในเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

5. ให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ ทั้งด้านความคิด จิตใจ การแสดงออกในกรอบของความถูกต้องและให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย

6. ใช้วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ไม่ยึดติดอยู่กับวิธีใดวิธีหนึ่ง เพราะไม่มีวิธีการสอนวิธีเดียววิธีใดที่ดีที่สุดในโลก จึงควรพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเรื่องราว เนื้อหาสาระการเรียนรู้ และสถานการณ์ที่เหมาะสม

7. เป็นผู้ประเมิน โดยครูและผู้เรียนจะเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างกฎเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกัน และให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เบญจวรรณ พงศ์มัทวาน (2544 : 2) กล่าวว่า ในด้านแนวการสอนภาษาอังกฤษ กระทรวงศึกษาธิการได้แนะแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้เป็นแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งเน้นหน้าที่ทางภาษา (Function) ของโครงสร้างต่างๆ ของภาษาเพื่อให้ได้ประโยชน์ในการสื่อความหมายในแต่ละสถานการณ์ เน้นนักเรียนให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกพูดมากขึ้นในการฝึกจะใช้กิจกรรมต่าง ๆ หลากหลายชนิดเข้ามาช่วยในการดำเนินการสอน จะเน้นกิจกรรมกลุ่ม เพราะจะทำให้ นักเรียนกล้าพูดกล้าแสดงออกมากขึ้นนักเรียนจะภูมิใจที่ตนสามารถพูดภาษาต่างประเทศได้บ้าง ทำให้ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 31-34) ได้ให้แนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์การฝึกการสอนประโยค และเน้นความถูกต้องในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริง ผู้เรียนจะต้องสื่อความหมายให้อ่านเข้าใจว่า ผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์เข้าช่วย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมายให้เข้าใจ มีความถูกต้องเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคม มิใช่ยึดความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว ดังที่เคยปฏิบัติ และกล่าวถึงสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าห้องเรียนในทุกระดับ ในทุกวิชา ต้องเป็นสถานที่ที่เต็มไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางภาษา ซึ่งนักเรียนจะได้มีโอกาสพูดอภิปราย อธิบาย

และที่สำคัญก็ต้องส่งเสริมให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจในการเรียนจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะถาม และแสดงความคิดเห็นโต้แย้งได้ ทักษะการพูดจะพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อได้มีการฝึกในปริมาณที่เพียงพอ และการส่งเสริมที่ถูกต้อง และที่สำคัญที่สุดก็คือ ทักษะในการพูดที่จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างถูกต้องมาจากการฟังนั่นเอง

สรุปได้ว่าแนวทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ การใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริงผู้เรียนจะต้องสื่อความหมายให้อ่านเข้าใจว่า ผู้พูดมีจุดประสงค์ที่จะพูดเรื่องอะไร กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่และอย่างไร ผู้สอนมีหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการแสดงออกทางภาษา

บทบาทของครูผู้สอน

วัฒนาพร ระเบียบบุกษ์ (2542 : 12-14) กล่าวว่า ในการจำแนกบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรประกอบด้วย

1. การเตรียมตัวเอง ครูต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ สามารถให้คำแนะนำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่ผู้เรียน ครูจึงจำเป็นต้องเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติในหัวข้อเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบ รวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
2. การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูเปลี่ยนไปจากผู้บอกเล่ามวลความรู้ ครูจึงต้องเตรียมแหล่งข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสถานที่ต่าง ๆ ได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน
3. การเตรียมกิจกรรมการเรียน ครูต้องวิเคราะห์จุดประสงค์ของการเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญ และเนื้อหาข้อความรู้ อันจะนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนดตามความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน
4. การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่า จะใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ใด เพื่อให้กิจกรรมการเรียนดังกล่าวบรรลุผล พร้อมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดเตรียมให้พร้อมเพื่อให้การเรียนรู้ในครั้งนั้น ๆ บรรลุผล
5. การเตรียมการวัดและประเมินผล โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงานที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะ โดยการเตรียมวิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

บรรเทา กิตติศักดิ์ (2543 : 20) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนในเตรียมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดเนื้อหาและวิธีสอน กำหนดจุดประสงค์ วิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์ การสอน วิธีการวัดและประเมินผล วิธีการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองจากสื่อ

อุปกรณ์ที่กำหนด รวมทั้งการวัดประเมินผลตนเอง โดยการ 1) จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ จูงใจ เสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 2) จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น คิดวิพากษ์วิจารณ์คิดแก้ปัญหาด้วยกระบวนการต่าง ๆ และการคิดสร้างสรรค์ 3) เอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยความหวังดีและมีเมตตาต่อผู้เรียน 4) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิด ประเมินปรับปรุงตนเอง 5) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ภายในกลุ่ม 6) ใช้สื่อประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ 7) จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตจริง แหล่งเรียนรู้ อาจเป็น ห้องสมุด สื่อนวัตกรรม แหล่งธรรมชาติ และแหล่งข้อมูลในชุมชน 8) ฝึกระเบียบวินัยในตนเองและการขึ้นตนเอง ผู้สอนต้องสร้างเงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 9) สังเกตและประเมินตนเอง สังเกตส่วนดีส่วนด้อยที่จะต้องปรับปรุงผู้เรียนอย่างต่อเนื่องสังเกตการทำงานของ ผู้เรียนและการแสดงออก

ธีระพัฒน์ ฤทธิ์ทอง (2545 : 48-50) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงตลอดเวลาว่ากิจกรรมที่กำหนดขึ้นนั้น เมื่อนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างครบถ้วนแล้ว ส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด และแสดงออกให้เห็นถึงสมรรถภาพที่คาดหวังเอาไว้ได้ทำกิจกรรมตามภาระงานที่ครูได้วางแผนเอาไว้ หรือไม่และที่สำคัญที่สุด คือ เมื่อนักเรียนได้ทำกิจกรรมครบถ้วนแล้วปรากฏผลสำเร็จจากการเรียนรู้ตามที่ครูคาดหวังเอาไว้หรือไม่

สรุปได้ว่าบทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงกิจกรรมที่กำหนดขึ้นวิธีสอน กิจกรรม สื่อ อุปกรณ์การสอน วิธีการวัดและประเมินผลจะต้องปรับปรุงผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบการจัดการเรียนสอนภาษาอังกฤษ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541 : 81) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ดังนี้

1. ลักษณะการเรียนการสอน เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้จากสังคมและสิ่งแวดล้อม
2. วิธีการสอน ใช้วิธีการสอนแบบผสมผสาน
3. บทบาทของครู ลดบทบาทในการเป็นแม่แบบของการใช้ภาษา เป็นผู้นำในการใช้นวัตกรรมทางภาษามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน
4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูและนักเรียนร่วมมือกันและปรึกษาหารือร่วมกันในการทำกิจกรรม

5. สื่อการเรียนการสอน เน้นสื่อประสมเกม แอปบันทึกลีขึง วิดีทัศน์ของจริง และของจำลอง

6. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ประเมินผลจากการทำกิจกรรม โดยใช้เครื่องมือหลาย ๆ แบบ ประเมินตรงตามจุดประสงค์ ประเมินเป็นระยะแบบต่อเนื่องและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน

ชุดิรต์น์ เจริญสุข (2542 : 28) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาสาระ ครูผู้สอน ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 6-9) สรุปว่า องค์ประกอบของการสอนสามารถวิเคราะห์แยกย่อยเป็นองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์ประกอบรวม หมายถึง องค์ประกอบด้านโครงสร้างที่มาประกอบกันเป็นการสอน อันประกอบด้วย ครู หรือผู้สอน หรือ วิทยากร นักเรียน หรือผู้เรียน หลักสูตรหรือ สิ่งที่จะสอน และด้านองค์ประกอบย่อย หมายถึง องค์ประกอบด้านรายละเอียดของการสอน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยกระบวนการเหล่านี้จึงจะทำให้เป็นการสอนที่สมบูรณ์ ได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดประเมินผลองค์ประกอบรวมเป็นส่วนสร้างให้เกิดการสอน ส่วนองค์ประกอบย่อยเป็นส่วนเสริมให้การสอนมีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่ผู้เรียน

ทิสนา แคมมณี (2551 : 204) สรุปว่า องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับระบบการเรียนการสอนที่แท้จริง ประกอบด้วย

1. ลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญาอัตราการเรียน ลักษณะการเรียนและประสบการณ์เดิม
2. จุดประสงค์ของการสอน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ/กระบวนการเจตคติและค่านิยม
3. เนื้อหาสาระที่จะสอน ได้แก่ ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา ความคิดรวบยอดและหลักการการคิดแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ/กระบวนการและคุณลักษณะและเจตคติ
4. การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การเตรียมสภาพแวดล้อมและการเร้าความสนใจ
5. ดำเนินการสอน ได้แก่ การเลือกกลวิธีการสอน การเลือกกิจกรรมการสอนและการเลือก สื่อการเรียนการสอน
6. กิจกรรมสร้างเสริมทักษะ ได้แก่ การช่วยเหลือเด็กเรียนช้า การสั่งงาน
7. กิจกรรมสนับสนุน ได้แก่ การสรุปทบทวนและการส่งเสริมเด็กเก่ง

8. การควบคุมและตรวจสอบ การวัดความรู้ก่อนสอน การใช้คำถาม การสร้างเสริมกำลังใจและการวัดผลหลังการสอน

9. สัมฤทธิ์ผลของการสอบ

10. การปรับปรุงแก้ไข

สมคิด สร้อยน้ำ (2552 : 4-5) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนการสอนดังนี้

1. ครูหรือผู้สอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการสอน เพราะจะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการเตรียมการสอนของครูจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งคุณภาพของนักเรียนนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพในการสอนของครูโดยตรง

2. นักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนและจะขาดไม่ได้เพราะถ้าหากไม่มีนักเรียน การเรียนการสอนจะไม่เกิดขึ้น ครูจำเป็นจะต้องรู้จักนักเรียนก่อนและองค์ประกอบที่เกี่ยวกับนักเรียน

3. หลักสูตร หมายถึง ประสพการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน เพื่อให้บรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ส่วนสำคัญของหลักสูตร ได้แก่ จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดผลและประเมินผล

4. วิธีสอน หมายถึง วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชาและสื่อการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการสอนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้นั้น ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ

5. สื่อการสอน สื่อการสอนจัดว่าเป็นองค์ประกอบของการเรียนการสอน เป็นตัวกลางที่ช่วยให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ของการสอนได้รวดเร็วขึ้น ปัจจุบันสื่อการสอน หมายถึง วัตถุ สิ่งของ บุคคล ตลอดจนเทคนิคและวิธีการ

6. การประเมิน การเรียนการสอนจะบรรลุจุดประสงค์ของการสอนหรือไม่นั้น ผู้สอนสามารถทราบได้จากการประเมินผล ซึ่งการประเมินผลจะต้องประเมินผลทั้งนักเรียนและระบบการสอนของครูว่าเป็นอย่างไร มีข้อบกพร่องตรงไหน เพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ดังนั้นระบบการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในการช่วยให้งานต่าง ๆ บรรลุผลตามเป้าหมายหากผู้สอนนำความรู้เรื่องระบบไปใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน หรือออกแบบนวัตกรรมก็จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่าองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญมี 5 ด้าน ได้แก่ หลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน ครูผู้สอน และการวัดและประเมินผล

กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

Oxford (1990 : 8) ให้ความหมายของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำเฉพาะที่ผู้เรียนนำมาใช้ในการเรียนรู้ภาษาเพื่อทำให้การเรียนรู้รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้นและทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถถ่ายโอนไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

O' Malley and Chamot (1990 : 1) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง ความคิดหรือพฤติกรรมเฉพาะที่ผู้เรียนกระทำในการเรียนเพื่อช่วยให้มีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งสามารถเก็บรักษาข้อมูลความรู้ใหม่ได้อย่างรวดเร็ว

แพรวพรรณ พริ้งพร้อม (2553 : 8) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและพฤติกรรมเฉพาะที่ผู้เรียนเลือกใช้อย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ธีราภรณ์ พลายเล็ก (2555: 11) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง การกระทำหรือวิธีการต่างที่ผู้เรียนแต่ละคนนำมาใช้ในการเรียนรู้ภาษา เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ง่ายขึ้น และสามารถถ่ายโอนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

สรุปว่ากลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง กระบวนการ วิธีการหรือเทคนิคที่นำมาใช้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้นและทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และสามารถถ่ายโอนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้

ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

Oxford (1990 : 1-8) กล่าวถึง ความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ว่าเป็นการรู้จักใช้กลวิธีการเรียนที่เหมาะสมจะมีผลต่อการเรียนภาษา กลวิธีการเรียนรู้ภาษาจะช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น ผู้เรียนเรียนรู้เร็วขึ้น สนุกสนานขึ้น มั่นใจในการใช้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น เรียนได้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้ดียิ่งขึ้นด้วย

Lessard-Clouston (1997 : 19) กล่าวว่า การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาจะพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน (Communicative Competence) ซึ่งกลวิธีการเรียนรู้ภาษา หมายถึง กลวิธีทั้งหมดที่ผู้เรียนภาษาเป็นภาษาต่างประเทศ (Foreign Language Learners) ใช้ในการเรียนภาษาเป้าหมาย (Target Language) และกลวิธีการสื่อสารเป็นประเภทหนึ่งของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ด้วยเหตุนี้ผู้สอนที่มีเป้าหมายจะพัฒนากลวิธีการสื่อสารและการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน จึงต้องมีความคุ้นเคยกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาด้วย

พวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2539 อ้างถึงใน สมพร โกมารทัต, 2559 : 10-11) กล่าวว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษามักใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา ได้แก่ การจัดระบบการเรียน การวางแผนการเรียน การประเมินตนเอง โดยที่ทำเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการวางแผนการคิดต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดให้เหตุผล การคิดวิจารณ์ การคิดถ่ายโอนข้อมูล เป็นต้น และสอดแทรกพฤติกรรมที่ช่วยให้ความรู้นั้นอยู่ในตัวผู้เรียนมากที่สุด พฤติกรรมเหล่านั้น ได้แก่ การจดบันทึก การสรุปความ เป็นต้น นอกจากนี้กลยุทธ์ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้เรียนจำนวนมากยังใช้กลวิธีที่เกี่ยวข้องทางจิตใจและทางสังคมมาใช้ในการเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ เช่น

1. เพื่อควบคุมความรู้สึกบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
2. เพื่อปลอบใจให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน
3. เพื่อให้ความร่วมมือกับผู้อื่นและเพื่อแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่น
4. เพื่อต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

สรุปได้ว่ากลวิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทิศทางในการเรียนของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และมีประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพ

ประเภทกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

Rubin (1987 : 118-130) แบ่งกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีที่ส่งผลต่อการเรียนโดยตรง ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย 6 ประการคือ
 - 1.1 การทำให้ความกระจ่าง และการทวนสอบความถูกต้อง (Clarification/Verification) เช่น การถามหาตัวอย่างในการใช้คำหรือสำนวน การทวนคำเพื่อย้ำความเข้าใจ
 - 1.2 การติดตามตรวจสอบการเรียนรู้ (Monitoring) เช่น การตรวจสอบการรับรู้ภาษาของตนเองกับเพื่อน และกับผู้สอน
 - 1.3 การจำโดยผ่านระบบการจำ (Memorization) เช่น การจำคำศัพท์โดยการจำภาพที่เกี่ยวข้อง การออกเสียงโดยจำเสียงที่คล้องจองกัน การจำโครงสร้างประโยคจากประโยคที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เป็นต้น
 - 1.4 การเดาและการอนุมานโดยการอุปนัย (Guessing/Inductive Inferencing) เช่น การเดาความหมายของคำจากคำศัพท์พื้นฐาน การเดาความหมายประโยคจากท่าทาง รูปภาพ หรือจากบริบทของประโยค

1.5 การให้เหตุผลแบบนิรนัย (Deductive Reasoning) เป็นการให้เหตุผลโดยการนำความรู้พื้นฐาน ซึ่งอาจเป็นความเชื่อ ข้อตกลง กฎ หรือบทนิยาม ซึ่งเป็นสิ่งที่รู้มาก่อนและยอมรับว่าเป็นจริงมาประกอบเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป เช่น การเปรียบเทียบภาษาแม่กับภาษาที่เรียน การจัดกลุ่มคำประเภทเดียวกัน

1.6 การฝึกฝน (Practice) การนำสิ่งที่รู้มาเรียนมานำมาใช้อยู่เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ

2. กระบวนการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทางอ้อม ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 ประการ คือ

2.1 การสร้างโอกาสเพื่อฝึกฝน (Creates opportunities for practice) เช่น การหาโอกาสพูดคุยกับเจ้าของภาษา หรือกับเพื่อนที่เรียนด้วยกัน การสร้างสถานการณ์สมมติเพื่อฝึกเป็นต้น

2.2 การสร้างกลเม็ด (Production tricks) เช่น การพูดอ้อม การสร้างสถานการณ์สมมติเพื่อให้เข้าใจ เป็นต้น

O' Malley et. al. (1985) จัดประเภทวิธีการเรียนรู้ภาษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กลวิธีด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการความคิด สถิติปัญญา การรับรู้ ผลของการปฏิบัติ การรับข้อมูล ความรู้ การปรับเปลี่ยน เพื่อการพัฒนาการเรียน การหาข้อมูล การจัดกลุ่ม การจัดหมวดหมู่ความรู้ การแปลความ การตีความ การขยายความ

2. กลวิธีด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนการเรียน การตรวจสอบ การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

3. กลยุทธ์ด้านสังคมและจิตพิสัย (Social-affective Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนนำมาใช้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจความคิด ความรู้สึกของผู้อื่น

Anita L. Wenden (1985 : 4-7 อ้างถึงใน วรพงษ์ ไชยฤกษ์, 2549 : 20-22) แบ่งกลวิธีการเรียนรู้ภาษาออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. กลวิธีด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) เป็นการใช้กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ความคิดในการจัดการกับเนื้อหาที่เรียน เก็บรักษา สะสมสิ่งที่เรียนเพื่อนำมาใช้ในภายหลัง และสามารถนำความรู้มาใช้ได้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว เช่น การเดาความหมายของคำที่ไม่รู้จักจากประโยคหรือจากเนื้อเรื่อง การจำคำศัพท์โดยการจัดแบ่งประเภทของคำศัพท์นั้น การสร้างประโยคจากคำหรือสำนวนที่จำได้ เป็นต้น

2. กลวิธีในการสื่อสาร (Communication Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสารเมื่อประสบปัญหาในการสนทนาเนื่องจากผู้เรียนมีความรู้ในภาษาที่จะพูดไม่ดีเพียงพอ โดยแบ่งกลวิธีในการสื่อสาร เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กลวิธีในการปรับข้อมูลหรือกลยุทธ์หลักเลี่ยงความเสี่ยง เช่น ผู้พูดจะเลี่ยงหัวข้อเรื่องที่จะพูด เนื่องจากมีความรู้ด้านภาษาไม่เพียงพอ การเลี่ยงความหมายโดยพูดให้แตกต่างจากสิ่งที่พูดเพียงบางส่วน และการย่อข้อมูลซึ่งเป็นการพูดที่ไม่ตรงกับที่ตั้งใจจะพูด

2.2 กลวิธีการขยายข้อมูล ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อยที่สำคัญคือ กลวิธีการเลี่ยงผู้พูดต้องเลี่ยงต่อการสื่อสารที่ไม่เข้าใจอาจจะเป็นในรูปแบบของการสลับภาษาหรือใช้ประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือการพูดอ้อม เป็นต้น

3. กลวิธีการฝึกฝนการใช้ภาษา (Global Practice Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนอาศัยสังคมที่แวดล้อมนั้นเพื่อหาโอกาสในการเรียนรู้ภาษา และพัฒนาการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สังคมแวดล้อมนั้น ได้แก่ เพื่อนร่วมชั้นเรียน กิจกรรมในชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นต้น

4. กลวิธีการนำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้วางแผน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลในการเรียนภาษา ประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

4.1 การวางแผนในการเรียนภาษา (Planning) เป็นการกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ กำหนดวิธีเพื่อให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพ กำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ภาษาของตนเอง

4.2 การติดตามตรวจสอบการเรียนรู้ภาษา (Monitoring) เป็นการติดตาม ตรวจสอบ การเรียนรู้และการใช้ภาษาของตนเอง การหาสาเหตุและการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษา การหาข้อผิดพลาดของตนเอง และการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น

4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ภาษา (Checking Outcomes) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากความพยายามในการเรียนรู้ และการใช้ภาษาของตนเอง เช่น สังเกตว่าตนเองสามารถอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์ได้รู้เรื่องและเข้าใจ สามารถอธิบายสิ่งที่ต้องการพูดให้ผู้ฟังเข้าใจ เป็นต้น

Chamot (1987 : 77-79) แบ่งกลวิธีการเรียนภาษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. กลวิธีด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 3 ประการ คือ

1.1 การวางแผน (Planning) ประกอบด้วย การเตรียมการล่วงหน้า (Advance Preparation) การจัดการกับตนเอง (Self-Management) การมีวินัยในตนเอง (Directed Attention) การมุ่งมั่นในการทำ (Selective Attention) และการประวิงเวลา (Delayed Production)

1.2 การกำกับติดตาม (Monitoring) ประกอบด้วย การกำกับตนเองในการเรียนรู้ และติดตามตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง (Self-Monitoring)

1.3 การประเมินผล (Evaluation) ประกอบด้วย การประเมินตนเอง (Self-Evaluation) ว่าบรรลุผลตามที่ต้องการหรือไม่

2. กลวิธีด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) เป็นการใช้กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ ความคิด และความเข้าใจ ประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อย ดังนี้

2.1 การกระทำซ้ำ (Repetition) เป็นการฝึกฝนภาษาที่เรียนอย่างซ้ำ

2.2 การใช้สื่อเอกสารต่าง ๆ แหล่งค้นคว้าต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ (Resourcing)

2.3 การแปล (Translation) การใช้ภาษาแม่ในการสื่อความหมายหรือทำความเข้าใจ

2.4 การจัดกลุ่ม (Grouping) การจัดประเภท จัดกลุ่ม หรือจัดลำดับ

2.5 การจดบันทึก (Note-Taking) เป็นการจดบันทึกประเด็นต่าง ๆ เพื่อช่วยในการจดจำ และง่ายต่อการนำมาใช้

2.6 การนิรนัย (Deductive) เป็นการอาศัยหลักฐานจากความรู้เดิมไปสู่ข้อสรุปใหม่ เพื่อช่วยในการทำความเข้าใจสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่

2.7 การจินตนาการ (Imagery) เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับภาพมโนทัศน์ในความจำ

2.8 การใช้คำสำคัญ (Using Key Word) การจำคำใหม่โดยเปรียบเทียบเสียงของคำที่เหมือนกับคำในภาษาแม่ หรือภาษาอื่นที่เคยมีประสบการณ์

2.9 การถ่ายโอน (Transfer) การใช้ความรู้เดิมที่ได้เรียนมาก่อนถ่ายโอนไปสู่ความรู้ที่จะเรียนใหม่

2.10 การอนุมาน (Inferencing) เป็นการคาดคะเนตามหลักเหตุผล กล่าวคือ เป็นการสรุปหรือข้อสรุปที่ได้จากความรู้ความเข้าใจโดยที่ผู้พูดหรือผู้เขียนบอกโดยอ้อม

3. กลวิธีด้านสังคมและจิตพิสัย (Social-affective Strategies) เป็นกลวิธีเกี่ยวกับการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคม ประกอบด้วยกลวิธีย่อย ดังนี้

3.1 การร่วมมือ (Cooperation) เป็นการร่วมมือในการเรียน การทำกิจกรรม การทำงานกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

3.2 การถามเพื่อความกระจ่าง (Question for Clarification) ได้แก่ การถามผู้สอน การถามเจ้าของภาษาในสิ่งที่ไม่เข้าใจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่าง

3.3 การพูดกับตนเอง (Self-Talk) การฝึกพูดภาษากับตนเองเป็นการลดความวิตกกังวล เป็นการสร้างความมั่นใจขั้นพื้นฐาน เป็นการฝึกความกล้าและเป็นการสร้างกำลังใจให้ตัวเอง

Oxford (1990 : 14) ได้แบ่งกลวิธีการเรียนรู้ภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลวิธีโดยตรง (Direct Strategies) และกลวิธีโดยทางอ้อม (Indirect Strategies)

1. กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางตรง (Direct Strategies) เป็นกลวิธีที่ต้องใช้กระบวนการทางสมองต่างช่วยในการเรียนรู้ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนภาษาโดยตรง ประกอบด้วยกลวิธีประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.1 กลวิธีการจำ (Memory Strategies) เป็นกลวิธีที่ใช้กลไกทางสมองช่วยให้ผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูลความรู้และนำออกมาใช้เมื่อต้องการ และเป็นกลวิธีที่เสริมสร้างความจำ ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 4 กลวิธีย่อย คือ

1.1.1 การสร้างการเชื่อมโยงทางความคิด (Creating mental Linkages) ได้แก่ การจัดกลุ่ม การเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม การนำคำศัพท์ใหม่ไปใช้ในบริบท เป็นต้น

1.1.2 การใช้ภาพและเสียง (Applying Images and Sounds) ได้แก่ การใช้จินตนาการ การเขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ การใช้คำสำคัญ และการใช้เสียงเพื่อช่วยในการจำ

1.1.3 การทบทวน (Reviewing Well) เป็นการทบทวนสิ่งที่เรียนอย่างมีแบบแผน ได้แก่ การทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างประโยค

1.1.4 การนำท่าทางมาใช้ (Employing Action) ได้แก่ การใช้ท่าทางและความรู้สึกประกอบการอธิบาย การใช้เทคนิคทางกลไก เช่น การเขียนคำศัพท์ต่าง ๆ บนบัตรคำและเคลื่อนย้ายบัตรคำ การแยกประเภทหรือจัดคำศัพท์หรือสำนวนต่าง ๆ เป็นหมวดหมู่

1.2 กลวิธีด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Strategies) หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมองเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจ เป็นกลวิธีพื้นฐานในการเรียนรู้ด้านปัญญา ประกอบด้วย 4 กลวิธีย่อย คือ

1.2.1 การฝึกฝน (Practicing) ได้แก่ การพูดซ้ำ ๆ การฝึกตามระบบการออกเสียง และระบบการเขียนอย่างมีแบบแผน การจดจำและใช้กฎเกณฑ์ และรูปแบบของภาษา การรวมคำและวลีต่าง ๆ ให้เป็นประโยค การฝึกใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ

1.2.2 การรับและส่งสาร (Receiving and Sending Messages) ได้แก่ การฟังหรืออ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หรือเพื่อหาข้อมูลเฉพาะจุด และการใช้แหล่งข้อมูลเพื่อการรับและส่งสาร เป็นต้น

1.2.3 การวิเคราะห์และการใช้เหตุผล (Analysis and Reasoning) ได้แก่ การแสดงเหตุผลในการใช้กฎเกณฑ์ทางภาษา การวิเคราะห์ข้อความ หรือคำศัพท์ต่าง ๆ การเปรียบเทียบองค์ประกอบทางภาษาของภาษาเป้าหมายกับภาษาแม่ การแปล การถ่ายโอนความรู้ในภาษาแม่ไปใช้ในภาษาเป้าหมาย

1.2.4 การสร้างระบบการรับ-ส่งข้อมูล (Creating Structure for Input and Output) ได้แก่ การจดบันทึก การสรุปความ การเน้นข้อความให้เด่นชัดยิ่งขึ้น เช่น การระบายสี เน้นตัวอักษร การขีดเส้นใต้และการทำเครื่องหมายดอกจัน เป็นต้น

1.3 กลวิธีการใช้วิธีการทดแทน (Compensation Strategies) เป็นกลวิธีที่ผู้เรียนนำมาใช้ เพื่อเอาชนะข้อจำกัดทางภาษา สำหรับแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในการเรียนและการใช้ภาษา ซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งโดยเฉพาะกับผู้เริ่มเรียนภาษา และผู้เรียนในระดับกลาง ประกอบด้วย 2 กลวิธีย่อย คือ

1.3.1 การเดาความหมายอย่างมีหลักการ (Guessing Intelligently) ได้แก่ การเดาโดยใช้ตัวชี้แนะทางภาษา และการเดาโดยใช้ตัวชี้แนะอื่น ๆ เช่น บริบท สถานการณ์ โครงสร้าง ข้อความ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรู้รอบตัว เป็นต้น

1.3.2 การเอาชนะข้อจำกัดทางภาษา (Overcoming Limitations in Speaking and Writing) ได้แก่ การนำคำภาษาแม่มาใช้แทน การหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาในการสื่อสารเมื่อเกิดข้อขัดข้อง การเลือกหัวข้อในการสนทนา การปรับสารให้ง่ายและกระชับขึ้น การสร้างคำขึ้นใหม่มาใช้แทน การพูดแบบอ้อม หรือใช้คำเหมือน

2. กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางอ้อม (Indirect Strategies) เป็นกลวิธีที่ช่วยส่งเสริมและควบคุมกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนใช้จัดการกับการเรียนภาษาของตนเอง กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางอ้อมนี้จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งเมื่อใช้ร่วมกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางตรง ประกอบด้วยกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

2.1 กลวิธีด้านการนำไปสู่ความสำเร็จ (Metacognitive Strategies) เป็นกลวิธีที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาที่ประสบผลสำเร็จ ส่งเสริมการใช้กลไกด้านความคิด และประสานกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เนื่องจากผู้เรียนมักจะพบกับความใหม่ในการเรียนภาษา เช่น คำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่ทำให้สับสน ระบบการเขียนที่แตกต่างจากภาษาของตนเอง วัฒนธรรมทางสังคมที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และวิธีการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน ดังนั้นกลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ประกอบด้วย 3 กลวิธีย่อย คือ

2.1.1 การเอาใจใส่ต่อการเรียน (Centering Your Learning) ได้แก่ การศึกษาบทเรียนใหม่ล่วงหน้าและเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม การเอาใจใส่ต่อบทเรียน การให้ความสนใจต่อการฟังแล้วจึงพูดเมื่อเกิดความพร้อม เป็นต้น

2.1.2 การจัดการและการวางแผนการเรียน (Arranging and Planning Your Learning) ได้แก่ การหาวิธีการเรียนภาษาที่ดี การจัดสภาวะที่เหมาะสมสำหรับการเรียนภาษา

การตั้งเป้าหมายสำหรับการเรียนภาษา การกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติกิจกรรมทางภาษา
แต่ละครั้ง การวางแผนสำหรับกิจกรรมทางภาษาไว้ล่วงหน้า การหาโอกาสในการฝึกการใช้ภาษา
อย่างธรรมชาตินอกชั้นเรียน เป็นต้น

2.1.3 การประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Evaluating Your Learning) ได้แก่
การตรวจสอบตนเองด้วยการสังเกตและแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา การประเมินความก้าวหน้า
ในการเรียนภาษาของตนเอง เป็นต้น

2.2 กลวิธีทางด้านจิตใจ (Affective Strategies) เป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย
ด้านจิตใจที่ใช้เพื่อควบคุมอารมณ์และทัศนคติในการเรียนภาษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือ
ความล้มเหลวในการเรียนภาษาของผู้เรียน ผู้เรียนภาษาที่ดีจะเป็นผู้ที่รู้จักควบคุมอารมณ์ และ
ทัศนคติของตนเองในการเรียน อารมณ์และทัศนคติที่ดีส่งเสริมให้การเรียนภาษามีประสิทธิภาพ
และเกิดความสนุกสนาน เป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียนภาษา ในทางตรงกันข้าม
อารมณ์และทัศนคติในทางลบจะขัดขวางความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ แม้ว่าผู้เรียนจะมี
ความสามารถทางภาษาสูงก็ตาม ประกอบด้วย 3 กลวิธีย่อย คือ

2.2.1 การลดความวิตกกังวล (Lowering Your Anxiety) ได้แก่ การหายใจ
ลึกๆ การทำสมาธิ การใช้เสียงดนตรีเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด การใช้เสียงหัวเราะด้วยการชม
ภาพยนตร์หรืออ่านหนังสือตลก การฟังเรื่องขบขัน เป็นต้น

2.2.2 การให้กำลังใจตนเอง (Encouraging Yourself) ได้แก่ การชมเชยเพื่อให้
กำลังใจตนเอง การลองใช้ภาษาอย่างฉลาดแม้ว่าอาจจะเกิดข้อผิดพลาด การให้รางวัลตนเอง
เมื่อสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

2.2.3 การดูแลอารมณ์ตนเอง (Taking Care your Emotional Temperature) ได้แก่
การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเอง การใช้แบบสำรวจสำหรับตรวจสอบความรู้สึก ทัศนคติ
และแรงจูงใจในการเรียนภาษา การเขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับความรู้สึก ทัศนคติและ
รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในกระบวนการเรียนภาษา การสนทนากับผู้อื่นเกี่ยวกับความรู้สึก
ของตนเองในการเรียนภาษา เป็นต้น

2.3 กลวิธีทางสังคม (Social Strategies) เป็นกลวิธีที่มีความสำคัญในการส่งเสริม
ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารกับบุคคลอื่น เนื่องจากภาษาเป็นพฤติกรรมทางสังคม
รูปแบบหนึ่งที่ผู้เรียนควรจะรู้วิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมในการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม
ประกอบด้วย 3 กลวิธีย่อย คือ

2.3.1 การถามคำถาม (Asking Questions) ได้แก่ การถามเพื่อความกระจ่างหรือขจัดข้อสงสัย โดยการขอให้ผู้พูดอธิบาย ยกตัวอย่าง พูดซ้ำ หรือพูดให้ช้าลง การถามเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของตนเอง เป็นต้น

2.3.2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Cooperating with Others) ได้แก่ การทำงานและกิจกรรมทางภาษาร่วมกับเพื่อน การทำงานกับผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมาย โดยเฉพาะในบทบาทของผู้ร่วมสนทนานอกชั้นเรียน เป็นต้น

2.3.3 การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Empathizing with Others) ได้แก่ การพัฒนาความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้อื่น และการตระหนักถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น

สรุปว่ากลวิธีการเรียนรู้ภาษาอาจแบ่งได้เป็นกลายกลวิธีตามแนวคิดของนักศึกษาหรือนักวิจัยต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของ Oxford โดยแบ่งกลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 กลวิธีการเรียนรู้ภาษาสำหรับการอ่านและการเขียน

กลวิธีการเรียนรู้ภาษา	กลวิธีหลัก	กลวิธีย่อย	กิจกรรมสำหรับการอ่าน	กิจกรรมสำหรับการเขียน
กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทางตรง	กลวิธีการจำ	การเชื่อมโยงทางความคิด	- กิจกรรมการจัดกลุ่ม - การเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม	
		การใช้ภาพและเสียง	- การใช้ภาพ - การเขียนแผนผัง - การใช้คำหลัก - การใช้เสียงเพื่อช่วยในการจำ	
		การทบทวน	การทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างประโยค	การทบทวนคำศัพท์และโครงสร้างประโยค
		การนำทำทางมาใช้	การตอบสนองทางกายภาพหรือความรู้สึก การใช้เทคนิคทางกลไก	การใช้เทคนิคทางกลไก

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กลวิธีการเรียนรู้ ภาษา	กลวิธีหลัก	กลวิธีย่อย	กิจกรรมสำหรับการอ่าน	กิจกรรมสำหรับการเขียน
	กลวิธี ด้านความรู้ ความเข้าใจ	การฝึกฝน	- การทำซ้ำ - การจดจำ - ใช้กฎเกณฑ์และ รูปแบบของภาษา	- การทำซ้ำ - การฝึกตามระบบการ เขียนอย่างมีแบบแผน - การรวมคำและวลี ต่างๆ ให้เป็นประโยค
		การรับและส่งสาร	การฟังหรือการอ่านเพื่อ จับใจความสำคัญหรือ เพื่อหาข้อมูลเฉพาะจุด	
		การวิเคราะห์และ การใช้เหตุผล	- การวิเคราะห์ข้อความ หรือคำศัพท์ต่างๆ - การเปรียบเทียบ องค์ประกอบของ ภาษาเป้าหมายกับ ภาษาแม่ - การแปล	
		การสร้างระบบ การรับและส่งข้อมูล	- การจดบันทึก - การสรุปความ - การเน้นข้อความให้ เด่นชัด	- การจดบันทึก - การสรุปความ - การเน้นข้อความ ให้เด่นชัด
	กลวิธีการใช้ วิธีการทดแทน	การเดาความหมาย โดยใช้ตัวชี้แนะ ทางภาษา		
		การเดาความหมาย โดยใช้ตัวชี้แนะอื่นๆ		
		การเอาชนะข้อจำกัด ทางภาษา		- การเลือกหัวข้อ ในการสนทนา - การปรับสารให้ง่าย และกระชับขึ้น - การสร้างคำขึ้นใหม่ มาใช้แทน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กลวิธีการเรียนรู้ ภาษา	กลวิธีหลัก	กลวิธีย่อย	กิจกรรมสำหรับการอ่าน	กิจกรรมสำหรับการเขียน
กลวิธีการเรียนรู้ ภาษาทางอ้อม	กลวิธีด้านการนำไปสู่ ความสำเร็จ	การเอาใจใส่ต่อการเรียน	- การศึกษาบทเรียนใหม่ล่วงหน้า - การเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม	- การศึกษาบทเรียนใหม่ล่วงหน้า - การเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม
		การประเมินการเรียนรู้ของตนเอง	- การตรวจสอบตนเองด้วยการสังเกตและแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา - การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนภาษาของตนเอง	- การตรวจสอบตนเองด้วยการสังเกตและแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา - การประเมินความก้าวหน้าในการเรียนภาษาของตนเอง
	กลวิธีทางด้านจิตใจ	การลดความวิตกกังวล	- การฝึกหายใจเข้า-ออก - การทำสมาธิ - การใช้เสียงดนตรี - การใช้เสียงหัวเราะ	- การฝึกหายใจเข้า-ออก - การทำสมาธิ - การใช้เสียงดนตรี - การใช้เสียงหัวเราะ
		การให้กำลังใจ	- การชมเชย - การให้รางวัลเมื่อสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง	- การชมเชย - การให้รางวัลเมื่อสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง
		การดูแลอารมณ์ตนเอง	- การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง - การใช้แบบสำรวจสำหรับตรวจสอบความรู้สึกทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษา	- การเอาใจใส่ต่อความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง - การใช้แบบสำรวจสำหรับตรวจสอบความรู้สึกทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษา

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

กลวิธีการเรียนรู้ ภาษา	กลวิธีหลัก	กลวิธีย่อย	กิจกรรมสำหรับ การอ่าน	กิจกรรมสำหรับ การเขียน
			- การเขียนบันทึกเกี่ยวกับความรู้สึก ทศนคติและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในกระบวนการเรียนภาษา - การสนทนากับผู้อื่นเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองในการเรียนภาษา	- การเขียนบันทึกเกี่ยวกับความรู้สึก ทศนคติและรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ในกระบวนการเรียนภาษา - การสนทนากับผู้อื่นเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองในการเรียนภาษา
	กลวิธีทางสังคม	การถามคำถาม	การถามเพื่อความกระจ่าง	การถามเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของตนเอง
		การทำงานร่วมกับผู้อื่น	- การทำงานและกิจกรรมทางภาษาร่วมกับเพื่อน - การทำงานกับผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมายโดยเฉพาะในบทบาทของผู้ร่วมสนทนานอกชั้นเรียน	- การทำงานและกิจกรรมทางภาษาร่วมกับเพื่อน - การทำงานกับผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมายโดยเฉพาะในบทบาทของผู้ร่วมสนทนานอกชั้นเรียน

เนื่องจากกลวิธีแต่ละกลวิธีมีกิจกรรมมาก ประกอบกับระยะเวลาในการทดลอง 1 เดือน ดังนั้นการที่จะนำกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมมาใช้ในการทดลองจึงไม่สามารถกระทำได้ ผู้วิจัยจึงเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละกลวิธีมาปรับใช้ให้เหมาะสม

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ

ความหมายของการอ่าน

Goodman (1988 อ้างถึงใน ชนิภา วิชาชนนท์, 2560 : 37) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการภาษาด้านการรับสารและเป็นกระบวนการภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่งเริ่มต้นจากการที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายโดยใช้ตัวอักษรและจบลงด้วยความหมายที่ผู้อ่านสร้างขึ้นมา มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความคิดในกระบวนการอ่าน ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของภาษา และผู้อ่านก็ถอดความภาษานั้นออกมาเป็นความคิด

Crawley (1995 : 14-15) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิดระดับถึงคำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับสิ่งที่มองเห็น แล้วจึงสื่อความหมายจากสัญลักษณ์ที่อ่าน

พรสวรรค์ สีป้อ (2550 : 179) กล่าวว่า การอ่าน คือ กระบวนการเข้าใจความหมายภาษา การแปลความหมาย และการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจประเมินค่าเกี่ยวกับคุณภาพคำนิยมน ความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่าน ผู้อ่านต้องใช้ความคิดและต้องมีความสามารถเพื่อที่จะทำความเข้าใจและตีความที่ผู้เขียนสื่อออกมาในรูปการเขียน

กาญจนา อนุรักษรัศมี (2553 : 30) ได้ให้ความหมายของการอ่าน คือ การแปลความ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ใช้แทนคำพูดให้ได้ความหมายอย่างสมบูรณ์ หรือการแลกเปลี่ยนความคิด และข่าวสารความรู้ระหว่างเขียนและผู้อ่านว่าผู้เขียนต้องการสื่อความหมายอะไร และปัจจัยสำคัญของการที่เข้าใจในความหมายของสิ่งที่อ่านให้ตรงจุดประสงค์ของผู้เขียน คือ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน การพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังต้องมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลิตผล คือมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยมีการวิจารณ์ การอ้างอิง การขยายความ และการสรุป

อมรรัตน์ ศิริบุตร (2555 : 17) กล่าวว่า การอ่านเป็นการสื่อความหมายทางภาษาอีกลักษณะหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน และเป็นทักษะที่ยากที่สุดในการสอน เพราะการอ่านไม่ใช่แค่เพียงการที่ผู้อ่านมองเห็นสัญลักษณ์ของตัวอักษร และทราบความหมายของสัญลักษณ์เท่านั้น ผู้อ่านสามารถตีความหมายและประเมินสิ่งที่อ่านได้

สมบัติ ท้ายเรือคำ (2558 : 18) กล่าวว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ดังนั้นความสำคัญของการอ่านอยู่ที่ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำ

ดังนั้นการอ่าน หมายถึง การแปลความหมายและทำความเข้าใจกับตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของเรื่องที่เราอ่านซึ่งผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

ความสำคัญของการอ่าน

กัลยา เวทยาวงศ์ (2550 : 35) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะและเครื่องมือในการรับสารของมนุษย์ และสารนั้นมีขอบเขตกว้างขวางมากและหนังสือเป็นแหล่งรวบรวมสรรพวิชาความรู้และความบันเทิงต่าง ๆ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นเครื่องมือพัฒนาคน คนที่อ่านหนังสือเป็นจึงเป็นแนวทางสำหรับคนที่ต้องการพัฒนาตนเองเพราะสามารถนำเพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ การแสวงหาความรู้และวิทยาการใหม่ คนที่อ่านหนังสือไม่ออกจะเป็นพลเมืองที่ไม่มีคุณภาพ

ทิพย์สุนทร อนันมบุตร (2551 : 145) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ ทักษะการรับสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทรงคุณค่าในการแสวงหาความรู้และศิลปะวิทยาการแขนงต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้บุคคลเกิดความคิดและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคม ดังนั้นความสามารถด้านการอ่านจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมปัจจุบัน ดังนั้นการฝึกฝนทักษะการอ่านจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งทุกคนจะต้องเรียนรู้กระบวนการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตประจำวัน

ธวัชชัย มีประเสริฐ (2552 : 48) กล่าวว่า การอ่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้อ่านสามารถจับใจความได้ เพราะจะทำให้ผู้อ่านเกิดปัญญา เกิดความคิดสร้างสรรค์ ผู้อ่านไม่เฉพาะแต่จะได้ความรู้ ได้รู้จักใช้สำนวนโวหาร ยังได้แง่คิดจากหนังสือเหล่านั้น ได้รู้ถึงความคิดที่แตกต่างกัน สามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านและนำประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

สุดาพร ลักษณินาวิน (2553 : 50) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษว่าเป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้มากที่สุดในการเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารและศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่มีมากมายในปัจจุบัน

สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ (2559 : 59) กล่าวว่า การอ่านช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีเหตุผลในการตัดสินใจ เพิ่มพูนความรู้ ท้นต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการอ่านยังช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันอย่างมีความสุข นอกจากนั้นการอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะจำเป็นต้องอ่านให้เข้าใจในการติดต่อสื่อสาร

ทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น และนำความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านไปสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

ดังนั้นสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตการอ่านเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ความเพลิดเพลิน ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ท้นต่อเหตุการณ์ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านคุณภาพชีวิตของบุคคล สังคม เป็นการเตรียมตัว เพื่อประกอบอาชีพเสริมให้เกิดการพัฒนาที่ดี

องค์ประกอบของการอ่าน

Grey (1948 อ้างถึงใน พุฒินาท ปัตตานัง, 2560 : 20-21) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นหลักสำคัญที่สุดของการอ่าน ผู้ที่จะเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ดีขึ้นกับทักษะพื้นฐานสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. รู้จักคำ (Perception of The Words Used) ผู้อ่านจะอ่านหนังสือได้เข้าใจเมื่อผู้อ่านมีความสามารถในการอ่านตัวอักษรและความเข้าใจความหมายของผู้เขียนเพราะการเข้าใจความหมายของคำ เป็นทักษะเบื้องต้นในการอ่านทุกประเภท
2. การเข้าใจความคิดของผู้เขียน (Comprehension of the Idea Expressed)
3. การมีปฏิกิริยาโต้ตอบความคิดของผู้เขียน (Reaction to the Idea) เป็นการประเมินความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านซึ่งผลจากการประเมินจะเป็นการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้
4. ทักษะการผสมผสานระหว่างความคิดใหม่กับความคิดเก่า (Integration of Ideas) หมายถึง การรวบรวมความคิดจากเรื่องที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านจากเรื่องที่อ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สมุทร เซ็นเชวนิช (2551 : 16) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจในการอ่านสรุปได้ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นต้องการจะใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงก็ทำได้ไม่ยาก
2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือสำคัญเกี่ยวข้องมากนักได้ สามารถประเมินได้ว่าอะไรบ้างที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษหรือไม่ก็ตัดทิ้งไปได้
3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด
4. สามารถสรุปความเห็นจากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วอย่างถูกต้อง มีเหตุผลน่าเชื่อถือ
5. สามารถใช้วิจารณญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ

6. สามารถถ่ายโอนหรือผสมผสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

จรรยา บุญมีประเสริฐ และคณะ (2544 : 25) กล่าวองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมีอยู่ 9 ประการต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้เรื่องศัพท์
2. ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการหาความหมาย และรวบรวมความหมายเข้าใจความหลาย ๆ ใจความเข้าด้วยกัน
3. ความสามารถในการค้นหาข้อความที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับ เพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องได้
4. ความสามารถในการแสดงจุดมุ่งหมายความสนใจหรือความคิดของผู้เขียน
5. ความสามารถที่จะหาความมุ่งหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยจากข้อความหรือสามารถตัดสินใจได้ว่าในบรรดาความหมายหลาย ๆ อย่างของคำนั้น ความหมายใดจะเหมาะสมกับคำนั้นในข้อความนั้น
6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อย ๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่านได้
7. ความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่อง ของเรื่องราวที่อ่าน และสามารถคาดคะเนเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนและภายหลังเรื่องที่อ่านได้
8. ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ
9. ความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้อ่านเป็นอย่างดี ผู้อ่านต้องมีประสบการณ์เดิม รู้เรื่องศัพท์ ความหมายของคำมีความสามารถในการคิด รู้ความมุ่งหมาย ความสนใจหรือความคิดของผู้เขียนหาความสำคัญของเรื่องได้ จึงจะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในการอ่านได้

หลักการสอนการอ่าน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงหลักและข้อคำนึงในการสอนอ่าน ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ทักษะการอ่าน เป็นกระบวนการเรียนที่ต่อจากการพูด ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรเน้นการฟัง และการพูด ออกเสียงให้ถูกต้องก่อนการสอนอ่านและเขียน
2. ก่อนที่ครูจะจัดกิจกรรมการอ่านควรในการทากิจกรรมก่อนเพื่อที่จะสามารถรับรู้ข้อมูลที่มีความหมาย

3. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ฟัง เช่น การเล่านิทานหรือการอ่านนิทานให้ฟัง จะทำให้เกิดการขยายวงคำศัพท์ ฟังการออกเสียง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอีกด้วย
4. บทอ่านที่นำมาให้ผู้เรียนอ่านหรือเล่าให้ฟังนั้น ควรใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ชัดเจนที่ผู้เรียนคุ้นเคย หากมีคำศัพท์ยาก ควรสอนคำศัพท์นั้นก่อน
5. ควรสอนทักษะการอ่าน และการเขียนให้มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสนับสนุนกัน
6. ครูผู้สอนควรเน้นสอนให้ผู้เรียนพูดออกเสียงให้ถูกต้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านได้อย่างถูกต้อง
7. ผู้เรียนจะเรียนรู้ การอ่านเร็วขึ้นและง่ายขึ้น ถ้าทราบเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการอ่านบทนั้น ๆ ครูผู้สอนจึงควรแจ้งก่อนทำกิจกรรมให้ชัดเจน
8. การสอนอ่าน ควรเน้นการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านเพื่อความหมาย โดยมีการฝึกทั้งกลุ่มและเดี่ยว โดยเน้นผู้เรียนอ่านในใจ เพื่อจะได้มีประสบการณ์ในการอ่าน ผู้สอนจึงควรกระตุ้นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมบ่อย ๆ จนชินเป็นนิสัย

วิไลลักษณ์ ลาจันทร์ (2548 : 20) กล่าวว่าหลักสำคัญในการสอนอ่านคือ ความพร้อมของนักเรียน เมื่อนักเรียนมีความพร้อมก็จะทำให้นักเรียนสามารถรับสารได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะอ่านเรื่องที่ตนสนใจก็จะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการอ่านยิ่งขึ้น ส่วนประสบการณ์ของนักเรียนเมื่อนักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาก่อนก็สามารถอ่านเรื่องได้เข้าใจยิ่งขึ้น ประการสุดท้ายคือความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกัน ดังนั้นครูควรมีความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนเพื่อจะทำให้นักเรียนใช้ความสามารถของนักเรียนได้อย่างเต็มที่

บันลือ พุกกะวัน (2552 : 80-83) ได้ศึกษาวิธีอ่านต่าง ๆ และสรุปเป็น 2 วิธีได้แก่

1. Gopal Method เป็นวิธีที่ประสบผลดีจากโครงการทดลองสอนภาษาในประเทศเปรู โดยใช้ภาพช่วยการสอนภาษา ให้นักเรียนดูภาพแล้วอ่าน เมื่ออ่านแล้วจึงฝึกเขียนควบคู่กัน แล้วดึงคำที่อ่านได้ ออกมาวาดภาพ มีกิจกรรมการอ่านตามคู่มือครู

2. Gray Reading's Method เป็นหลักการสอนที่มี 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นเตรียม พัฒนาความพร้อม จูงใจเข้าสู่บทเรียน โดยใช้ภาพจากนิทาน ประสบการณ์ ฝึกเขียนคำ เขียนประโยค

ขั้นเริ่มอ่าน ฝึกอ่านคำ อ่านประโยค เรื่องสั้นประกอบภาพ ฝึกอ่านแผนภูมิ ประสบการณ์ ฝึกเขียนคำ เขียนประโยค

ขั้นฝึกทักษะการอ่าน ฝึกอ่านอย่างรวดเร็วโดยให้จดจำบททวนรูปคำ และสะกดผสมคำ แล้วเขียน ฝึกอ่านเรื่องที่ยาก อ่านจับใจความ เริ่มฝึกอ่านคำประพันธ์

ขั้นสร้างนิสัยรักการอ่าน แนะนำการอ่าน ให้เลือกหนังสือตามความสนใจ รู้จักประเมินเรื่องที่อ่าน และคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

ขั้นส่งเสริมการอ่าน ขยายประสบการณ์การอ่านให้กว้างขวาง รู้จักอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และอ่านเพื่อเป้าหมายต่าง ๆ รวมทั้งร่วมกิจกรรมชักชวนเพื่อนให้อ่านหนังสือ

ดังนั้นการสอนการอ่าน ครูควรต้องศึกษาให้เข้าใจวิธีการให้เหมาะสมกับเนื้อหา ถูกต้องแม่นยำในการสอน ต้องส่งเสริมทักษะกระบวนการการเรียนรู้ กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการวางแผน

การวัดและประเมินทักษะการอ่าน

ในการสอนอ่านภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็นการสอนเพื่อจุดประสงค์ใดก็ตามแล้วแต่ ล้วนแต่ต้องมีการวัดและการประเมินผลด้วยกันทั้งสิ้น เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินให้คะแนนและมีกฎเกณฑ์การวัดและการประเมินที่ยุติธรรมเชื่อถือได้ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะไว้หลายวิธีต่างกันไป ดังต่อไปนี้

Alderson (2005 : 283) กล่าวว่า คำสั่งในข้อสอบต้องชัดเจนและตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัดครูจะต้องมีเทคนิคที่หลากหลายในการประเมินความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน และตรวจสอบการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของนักเรียนดังต่อไปนี้

1. ใช้แบบทดสอบโคลซ ข้อความที่นำมาใช้ควรมีความยาวอย่างน้อย 250 คำ ลบคำออกทุก ๆ 5-12 และมีการเว้นคำอย่างน้อย 50 ที่เพื่อที่จะได้มั่นใจว่ามีการสุมในเนื้อหาอย่างพอเพียงแล้ว
2. ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ครูอาจให้นักเรียนเล่าเรื่องหลังจากอ่านบทอ่านเรียบร้อยแล้ว ครูอาจใช้คำถามนำเพื่อนำไปสู่ส่วนสำคัญที่นักเรียนไม่ได้เล่าถึง แต่ข้อจำกัดของการเล่าเรื่องคือการให้คะแนน
3. การตั้งคำถามโดยใช้โครงสร้างเรื่องเป็นพื้นฐาน
4. วิธีการประเมินความเข้าใจแบบอื่น ๆ เช่น การใช้ใบงาน การเล่นเกม และการใช้ข้อสอบมาตรฐาน แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีไหนก็ตาม วิธีการประเมินความเข้าใจจะต้องเหมาะสมกับความรู้ที่ได้รับจากบทอ่าน
5. การวัดโดยการหาค่าความยากง่ายของบทอ่าน เช่น กราฟวัดค่าความยากง่ายของบทอ่านโดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 นำย่อหน้าประกอบด้วย ย่อหน้าละ 100 คำพอดี มา 3 ย่อหน้า โดยแต่ละย่อหน้าควรจะเริ่มต้นนับที่ประโยคแรก

5.2 นับจำนวนเฉลี่ยของประโยคในแต่ละย่อหน้า

5.3 นับจำนวนเฉลี่ยของพยางค์ในแต่ละย่อหน้า

5.4 หาจุดที่แกน X เพื่อแทนค่าจำนวนเฉลี่ยของประโยคทั้งสามย่อหน้า หาจุดที่แกน Y เพื่อแทนค่าจำนวนเฉลี่ยของพยางค์ทั้งสามย่อหน้า

5.5 หาจุดตัดของแกน X และ Y ที่จุดตัดนี้ คือ ค่าความยากง่ายของย่อหน้าเหล่านั้น ถ้าจุดตัดอยู่มุมบนขวามือหรือมุมล่างซ้ายมือ แสดงว่าบทอ่านนั้นใช้ไม่ได้

นงเยาว์ กอสนาน (2550 : 91-93) กล่าวว่า ทักษะการอ่านสามารถวัดและประเมินผลได้จากการให้ผู้เรียนอ่านแล้วแสดงความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน โดยแสดงออกมาโดยใช้ทักษะการฟังและพูด หรือเขียนได้ดังต่อไปนี้

1. ให้หาความหมายของคำศัพท์
2. ให้บอกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค (Discourse Features)
3. ให้หาความหมายจากประโยคที่กำหนดให้
4. ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยใช้คำถามแบบคำตอบให้เลือก (Multiple Choice)
5. ให้เรียงลำดับเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง
6. ให้เติมคำในช่องว่างโดยใช้วิธีโคลซ (Cloze Test)
7. ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอย่างง่าย
8. ให้ตั้งชื่อเรื่อง

การตรวจให้คะแนนทักษะการอ่านตามลักษณะของข้อทดสอบ 4 ประเภท คือ

1. ข้อสอบแบบปรนัย ซึ่งได้แก่ ผิดถูก แบบเลือกตอบ แบบเติมคำ และถามตอบ ให้คะแนน 0 เมื่อตอบผิด และ 1 เมื่อตอบถูก
2. การทดสอบที่แสดงออกทางกิริยาท่าทาง การให้คะแนนพิจารณาดังนี้
 - ให้คะแนน 4 อ่านครั้งเดียวแล้วทำตามคำสั่งได้ถูกต้อง
 - ให้คะแนน 3 ทำตามคำสั่งได้ถูกต้องหลังการอ่าน 2 ครั้ง
 - ให้คะแนน 2 อ่านแล้วทำตามคำสั่งไม่ถูกต้อง แต่แก้ไขได้เองโดยไม่ต้องอ่านใหม่ 2 ครั้ง
 - ให้คะแนน 1 อ่านแล้วทำตามคำสั่งไม่ถูกต้อง แต่แก้ไขได้เองโดยต้องอ่านครั้งที่ 2
 - ให้คะแนน 0 อ่านแล้วทำตามคำสั่งได้ไม่ถูกต้อง 2 ครั้ง

3. การตรวจให้คะแนนข้อสอบโคลซ มี 2 วิธี คือ

3.1 ให้คะแนนคำตอบที่ตรงตามคำที่ถูกตัดออกไป (Exact Word)

3.2 ให้คะแนนคำที่ใกล้เคียง คือ คำที่เป็นที่ยอมรับว่าไปด้วยกันได้ (Acceptable Answer) คือ เป็นคำที่เหมาะสม และไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป การพิจารณาคะแนนขึ้นอยู่กับผู้ตรวจว่าจะมีเกณฑ์อย่างไร โดยปกติจะไม่หักคะแนนที่สะกดผิด ถ้าคำ ๆ นั้นพอจะอ่านได้

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเข้าใจในการอ่านนั้น อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 154-155) กล่าวถึงว่า สามารถพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อย และเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถในการรับสาร ดังนี้

1. ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ด้านศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่างๆ

1.2 ความรู้ด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้าน ไวยากรณ์ ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคาสรรพนาม ความเชื่อมโยงของ เนื้อหา เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบท ที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรือขออนุญาต เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ บทอ่าน และความสามารถในการตอบคำถามที่ให้เรียบเรียง ถ้อยคำใหม่ โดยให้ได้ใจความเดิม หรือ สามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบ และแบบเรียบเรียงลำดับข้อความได้

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงรายละเอียดกับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่า เป็นรายละเอียด สนับสนุน หรือ เป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันเพื่อให้ข้อมูลที่ตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจระหว่าง รายละเอียดต่างๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถระบุแก่นเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและ สุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์

ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่จะเป็น ตัวกระตุ้นวิเคราะห์ ประเมิน และสรุปบทอ่านได้ว่าเป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบเป็นทางการหรือเข้าใจทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่า มีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไม่อ้อมค้อม และใช้ภาษา ได้กระชับความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงที่ต้องอาศัยความรู้ในระดับต้นเป็นพื้นฐานในการสร้าง แบบสอบส่วนที่สำคัญ คือ ข้อคำถาม ซึ่ง Irwin (1991 : 145) ได้กล่าวถึงประเภทของการตั้งคำถาม

ในแบบสอบการอ่านว่ามี 3 ประเภท คือ 1) คำถามที่หาคำตอบได้จากบทอ่าน 2) คำถามที่อนุมานคำตอบได้จากบทอ่าน และ 3) คำถามที่ผู้อ่านต้องใช้ความรู้เพิ่มเติมหรือประสบการณ์เข้ามาผสมผสานกับข้อมูลที่ได้จากบทอ่านในการหาคำตอบ

นอกจากนี้ Bloom (1956) กล่าวว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้นผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งวัดประเมินผลได้ถูกต้อง Bloom ได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) มาใช้ในการจัดหมวดหมู่ระดับของคำถามที่เป็นนามธรรมทั่วไปซึ่งพบในบริบทของการศึกษา

พฤติกรรมพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ทางด้านความคิด ความรู้ การแก้ปัญหา จัดเป็นพฤติกรรมทางด้านสมอง และสติปัญญา แบ่ง ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการที่จะจดจำ (Memorization) และระลึกได้ (Recall) เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับไปแล้ว อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่เจาะจงหรือเป็นหลักทั่ว ๆ ไป วิธีการ กระบวนการต่าง ๆ โครงสร้าง สภาพของสิ่งต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาโดยการพูด เขียน หรือกิริยา ท่าทาง แบ่งประเภทตามลำดับความซับซ้อนจากน้อยไปหามาก เช่น การเรียนรู้ว่า อาหารหลักมี 5 หมู่ เป็นต้น

2. ความเข้าใจ (Comprehension) สามารถให้ความหมาย แปล สรุป หรือเขียนเนื้อหาที่กำหนดใหม่ได้ โดยที่สาระหลักไม่เปลี่ยนแปลง

3. การนำไปใช้ (Application) สามารถนำวัสดุ วิธีการ ทฤษฎี แนวคิดมาใช้ในการสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่ได้เรียนรู้มา เช่น เรียนทำอาหารมาแล้ว สามารถประกอบอาหารได้หลายอย่าง โดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ สามารถรู้ว่าอาหารปริมาณแค่ไหนต้องใส่น้ำปลาเท่าใด เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแยก จำแนก องค์ประกอบที่สลับซับซ้อนออกเป็น ส่วน ๆ ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น เรียนทำอาหารมาแล้ว พอมานพบกับอาหารที่ปรุงเสร็จแล้ว สามารถวิเคราะห์ได้ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง ปรุงอย่างไร ใช้ไฟเบา หรือไฟแรง เป็นต้น

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวบรวม หรือนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกัน เพื่อให้เป็นภาพพจน์โดยสมบูรณ์ เป็นกระบวนการพิจารณาแต่ละส่วนย่อย ๆ แล้วจัดรวมกันเป็นหมวดหมู่ ให้เกิดเรื่องใหม่หรือสิ่งใหม่ สามารถสร้างหลักการ กฎเกณฑ์ขึ้น เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น สรุปเหตุผลตามหลักตรรกวิทยา การคิดสูตรสำหรับหาจำนวนที่เป็นอนุกรม

6. การประเมินค่า (Evaluation) สามารถตัดสิน ดีราคุณภาพของสิ่งต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นเครื่องตัดสิน เช่น การตัดสินกีฬา ตัดสินคดี หรือประเมิน ว่าสิ่งนั้นดี ไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ โดยประมวลมาจากความรู้ทั้งหมดที่มี

ส่วน Dallman and Other (1978) ได้แบ่งแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Factual Level) หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้

2. ระดับความเข้าใจในการตีความ (Interpretation Level) คือ ความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า (Evaluation Level) คือความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความ ตีความ และแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบผู้วิจัยทำการประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่เป็นโดยใช้ทฤษฎีของ Dallman and Other (1978) ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจข้อเท็จจริง ความเข้าใจในการตีความ และเข้าใจขั้นประเมินค่า

ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

ความหมายของการเขียน

Lado (1986 อ้างถึงใน ภารุจิร ทองป่อง, 2559 : 17) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การสื่อความหมายด้วยอักษรของภาษา ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมาย การเขียนโดยไม่ทราบความหมายนั้นไม่นับว่าการเขียนเป็นเพียงการจารึกอักษรลงบนสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น การเขียนจะต้องเป็นการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมายเรียบเรียงข้อความตามโครงสร้างของภาษาที่ใช้ ใช้แบบการเขียนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเขียนและใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารได้ถูกต้อง

Flower and Hayes (1990 : 21-24) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการในการสร้างความคิดอันเกิดจากการนำภูมิความรู้เดิมมาใช้ในการสร้างภูมิความรู้ใหม่โดยผ่านกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลอย่างมีความหมายตามหลักการทางภาษาที่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความรู้สึของผู้อ่านที่มีต่อเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

Swales and Feak (1997 : 34) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรที่ได้บันทึกไว้ในกระดาษหรือวัสดุอื่น ๆ หรือบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องอาศัยทักษะทางภาษาต่าง ๆ เช่น ระบบการเขียนไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษา ตลอดถึงคำศัพท์

มาเรียบเรียงเป็นอนุเจต (Paragraph) ที่เหมาะสม รวมไปถึงจุดประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อความหมายและปฏิกิริยาตอบสนองจากผู้อ่านด้วย

พรสวรรค์ สีป้อ (2550 : 195) กล่าวว่า การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและเจตคติออกมาเป็นข้อความต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้ และเข้าใจตรงกับเจตนาของผู้เขียน ดังนั้นการเขียนจึงไม่ใช่ความสามารถในการเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นการถ่ายทอดประสบการณ์อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยเลือกใช้คำที่เหมาะสมเพื่อทำหน้าที่แทนมโนภาพและเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับกิจกรรมหลายขั้นตอน เช่น การตั้งจุดประสงค์ การคิด การเรียบเรียง การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับข้อความ การร่าง การอ่าน การทบทวน เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 7-8) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนสื่อผ่านข้อความให้ผู้อ่าน เป็นภาษาเขียนด้วยลายมือสะอาดเรียบร้อย ไม่ว่าจะเป็นตัวพิมพ์หรือตัวเขียน การสะกด การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้ไวยากรณ์ คำศัพท์ สำนวนที่ถูกต้องเหมาะสม และการนำเสนอเรียบเรียงเนื้อหาอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้รับสารในรูปของภาษาเขียนซึ่งผ่านการคิดเรียบเรียง เลือกสรรคำศัพท์ สำนวนให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพื่อให้สามารถสื่อสารให้ชัดเจนไม่คลุมเครือ

ความสำคัญของการเขียน

ญาคา คุ่มแก้ว (2547 : 13) กล่าวว่า การเขียนเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ความคิด และใช้เป็นหลักฐานการอ้างอิงได้ นอกจากนี้การเขียนยังสามารถใช้เพื่อการสื่อสารได้หลายโอกาส และเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารทางสังคม เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อการศึกษา

กุศยา แสงเดช (2548 : 145-146) ได้สรุปความสำคัญของการเขียนไว้ว่า เป็นทักษะการสอนเขียนที่ส่วนมากเริ่มจากการสอนเขียนแบบคัดลอก เปลี่ยนคำ เปลี่ยนประโยค ตามกรอบกิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้ (Controlled Writing) เพื่อสะดวกในการตรวจแก้ไขพร้อม ๆ กัน จุดประสงค์ของการสอนทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารจะมุ่งเน้นในแง่ของความคิดจินตนาการและความสามารถในการถ่ายทอดความคิดของตนให้ผู้อื่นได้รับรู้มากกว่าที่จะเน้นเรื่องของความถูกต้องจะทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพของการเขียน ดังนั้นการสอนเขียนสิ่งที่ควรคำนึงมากที่สุด คือให้รู้ข้อมูล คำศัพท์ (Vocabulary) ไวยากรณ์ (Grammar Pattern) และเนื้อหา (Content) แก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอที่จะเป็นแนวทางในการคิดและเขียนต่อไป

สรุปว่าการเขียนทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านเป็นทักษะการแสดงออกทางภาษาที่ผู้เขียนต้องประมวลความรู้ ความสามารถทางภาษาที่ได้เรียนรู้ฝึกฝนมาแล้ว ทั้งคำศัพท์

ไวยากรณ์และทักษะต่าง ๆ เช่น ความคิด ความสมเหตุสมผล การรู้จักใช้ภาษา ผู้ที่มีทักษะทางการฟัง การพูด การอ่าน และมีความคิดที่ดี จะสามารถเขียนเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาความคิด พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดหมายของหลักสูตร

องค์ประกอบของการเขียน

นงเยาว์ ปรีพูล (2551 : 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของผลงานเขียนไว้ ดังนี้

1. จุดประสงค์ (Purpose) ก่อนที่จะกำหนดจุดประสงค์ในการเขียนงานแต่ละชิ้น ผู้เขียนต้องคำนึงว่าการใช้ลีลาการเขียน (Stylistic Choices) ควรเหมาะสมกับผู้รับสาร
2. เนื้อหา (Content) ผู้เขียนต้องคำนึงว่าเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องแสดงความรู้ที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เขียน (Relevance) มีความชัดเจน (Clarity) เป็นความคิดของผู้เขียน (Originality) และสมเหตุสมผล (Logic)
3. การเรียบเรียงเนื้อหา (Organization) ในการเรียบเรียงเนื้อหาเป็นความเรียงหรืออนุเลข (Paragraph) และเรียงความ (Essays) ผู้เขียนต้องคำนึงถึงว่า ประโยคใจความสำคัญและประโยคสนับสนุน
4. การใช้ภาษา (Language use) ผู้เขียนต้องคำนึงถึง ความสัมพันธ์ระหว่างคำในวลี และประโยค (Syntax) ความซับซ้อนของโครงสร้างประโยค (Complexity of Sentence Structure) ขอบข่ายของคำศัพท์และโครงสร้างทางไวยากรณ์ (Range of Structures and Vocabulary) ต้องเหมาะสมกับระดับชั้นเรียนของผู้เรียนและถูกต้องตามหลักภาษา (Accuracy)
5. กลไกทางภาษา (Mechanics) ผู้เขียนควรคำนึงถึงว่า ลายมือ (Handwriting) ตัวสะกด (Spelling) การใช้ตัวอักษรตัวใหญ่ (Capitalization) และเครื่องหมายวรรคตอน (Punctuation) เป็นบริบทที่ช่วยให้เข้าใจงานเขียนได้ง่ายขึ้น

สุภาพร พันธุ์ชื้อ (2551 : 8-9) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเขียนไว้อย่างละเอียดดังนี้

1. ความชัดเจน (Perspicuity) ผู้เขียนต้องมีความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำ เพื่อช่วยในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ได้ตรงกับความคิดที่วางไว้ ได้แก่
 - 1.1 การใช้ถ้อยคำที่รู้จักกันดีอยู่แล้วไม่ใช่คำที่ใช้เฉพาะวงแคบ
 - 1.2 การใช้คำที่เป็นสื่อสร้างความเข้าใจ
 - 1.3 การใช้คำที่หมดจด คือ คำที่มีความสมบูรณ์ไม่ได้ใช้คำหนึ่งไว้
2. ความเรียบง่าย (Simplicity) ใช้คำธรรมดาที่เข้าใจง่ายแต่ต้องมีผลต่อความรู้สึกของผู้อ่าน ดังนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้คำฟุ่มเฟือยหรืออ้อมค้อม
3. ความกระชับ (Brevity) คือ การใช้คำน้อยคำแต่ให้ความหมายชัดเจน มีน้ำหนัก

4. ความประทับใจ (Impressiveness) เกิดจากใช้ถ้อยคำที่เร้าความรู้สึกของผู้อ่าน
ความประทับใจแสดงออกด้วยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 เน้นด้วยรูปประโยค
- 4.2 เน้นด้วยฐานน้ำหนัก
- 4.3 เน้นด้วยการใช้คำ
- 4.4 ใช้วาโทบาย

5. ความไพเราะ (Euphony) ได้แก่ การเลือกใช้คำที่มีเสียงราบรื่น ไพเราะหู

5.1 ความราบรื่นของถ้อยคำทำให้งานเขียนมีความไพเราะ ซึ่งมีวิธีดังนี้

- 5.1.1 อย่าผูกประโยคยืดยาว ซ้อนกันหลายประโยค
- 5.1.2 อย่าใช้คำซ้ำในที่ใกล้ ๆ กัน
- 5.1.3 อย่าใช้คำที่มีเสียงที่เหมือนกันในที่ใกล้ ๆ กัน
- 5.1.4 ไม่ควรใช้คำกริยาหลายตัวในประโยคเดียวกัน
- 5.1.5 ไม่ควรใช้บุพบท สันธาน โดยไม่จำเป็น
- 5.1.6 อย่าจบประโยคด้วยคำห้วน ๆ

5.2 ลีลา หมายถึง ความราบรื่นของถ้อยคำ ผู้เขียนต้องรู้จักเลือกสรรคำมาใช้
ผูกประโยคให้อ่านออกเสียงฟังแล้วสนิทหู

5.3 การหลีกคำ งานเขียนที่เป็นเรื่องยาว ๆ ถ้าใช้คำซ้ำกันในที่ใกล้กัน ก็จะทำให้
ข้อความนั้นไม่ไพเราะ

6. การสร้างภาพ (Picturesqueness) เป็นเทคนิคที่ทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพ ซึ่งการเขียน
ที่สร้างภาพนั้น จะต้องใช้ถ้อยคำที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์ เช่น

- 6.1 ความตระการ ควรเป็นคำที่แสดงอาการหรือภาพ
- 6.2 การใช้รูปธรรม โดยวิธีเปรียบเทียบควรใช้วิธีเปรียบเทียบจากนามธรรมให้เป็น
รูปธรรมเพื่อให้มองเห็นภาพได้ชัดเจน

7. โครงสร้างของประโยค (Structure of Sentences) มีส่วนสำคัญที่ควรกล่าวถึงคือ

7.1 การลำดับที่ของวลีและอนุประโยค

7.1.1 กฎแห่งความใกล้ชิด (Proximity) นั่นคือส่วนขยายต้องอยู่ใกล้ชิดกับ
คำที่ถูกขยาย

7.1.2 กฎแห่งความก่อนหลัง (Priority) เป็นการเน้นประโยค โดยเน้นที่ลำดับ
ความก่อนหลัง ที่สำคัญคือ จะต้องเน้นตอนปลายเพื่อความหนักแน่น

7.2 ประโยคกระชับและประโยคหลวม (Compact and Loose)

7.3 เอกภาพของประโยค (Unity) ประโยคหนึ่งๆ จะต้องมีความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว

ชุดาภรณ์ แทนอ่อน (2553 : 24) ได้กำหนดองค์ประกอบของการเขียน ไว้ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ เนื้อหา สารที่จะใช้ในการเขียน
2. รูปแบบ (Forms) ได้แก่ การเรียงลำดับเนื้อหา
3. ไวยากรณ์ (Grammar) ได้แก่ การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ที่ถูกต้องและสื่อความหมายได้
4. ลีลาในการเขียน (Styles) ได้แก่ การเลือกโครงสร้าง เลือกคำ และสำนวนต่าง ๆ ของภาษาที่ใช้ในการเขียน

ประจักษ์ วงษาสนธิ์ (2553 : 31) กล่าวว่า การเขียนที่ดีต้องประกอบด้วยสิ่งสำคัญต่าง ๆ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) ได้แก่ เนื้อหาสารที่จะใช้ในการเขียน ตลอดจนความรู้สึกลึกซึ้งที่ต้องการถ่ายทอดออกมา
2. รูปแบบ (Form) ได้แก่ การเรียบเรียงถ้อยคำ จัดลำดับเนื้อหาให้มีความต่อเนื่องกัน
3. ไวยากรณ์หรือหลักภาษา (Grammar) ได้แก่ ความสามารถในการใช้โครงสร้างไวยากรณ์มาเขียนประโยคที่ถูกต้อง และสื่อความหมายได้

Clifford (1991 : 4 - 42) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของการเขียน 3 องค์ประกอบ คือ

1. การแสดงความคิดที่จะสื่อสารกับผู้อ่าน เป็นส่วนของเนื้อหาของเรื่องที่จะเขียน
2. การเรียบเรียงความคิด เป็นการนำความคิดที่ต้องการสื่อมาเขียนเรียบเรียงให้เหมาะสมกับเป้าหมายในการเขียน เป็นการวางโครงเรื่องในการเขียน
3. การเลือกใช้ภาษาและระเบียบวิธีในการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือรูปประโยค และระเบียบวิธีในการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน แนวเรื่องและรูปแบบในการเขียน

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการเขียนประกอบด้วย เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน มีความเป็นหนึ่งเดียว เขียนได้ชัดเจน เรียงลำดับเนื้อหาได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย เขียนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ใช้ถ้อยคำและสำนวนได้เหมาะสมกับข้อความที่เขียนจนทำให้เกิดอารมณ์และอรรถรสในการเขียน

กิจกรรมการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยุ่งยากและซับซ้อนสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะทางภาษาหลาย ๆ ด้านมาใช้ในการเขียน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเขียนในชั้นเรียนจึงมีจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป Hairston

(1982 อ้างถึงใน รุจารี ธิดา, 2558 : 15-16) แสดงความคิดเห็นว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเขียนมีจุดเน้นสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. เน้นการฝึกใช้กลวิธีในการสร้างและค้นหาข้อมูล โดยผู้สอนจะเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามสร้างเนื้อหาหรือช่วยวางวัตถุประสงค์ในการเขียนให้แก่ผู้เรียนตามความเหมาะสมและดุลยพินิจของผู้สอน
2. เน้นการตระหนักในปฏิกิริยาตอบสนองต่อความรู้สึกของผู้อ่านและวัตถุประสงค์ของการเขียนในขณะที่เขียน เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพงานเขียนในแง่ของการสื่อความชัดเจนและตรงตามจุดประสงค์ของการเขียน
3. เน้นความเข้าใจในกระบวนการทางความคิดที่เกิดขึ้นไปมาระหว่างขั้นตอนการเขียน ขั้นตอนการเขียน ขั้นตรวจทานแก้ไข ซึ่งจะเกิดคาบเกี่ยวกันไม่ได้แยกออกจากกันโดยเด็ดขาด
4. เน้นการให้ความสำคัญต่อการเขียนว่า เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความคิด กระบวนการทำงานของสมอง วิธีเรียนรู้ และการพัฒนาความคิดเพื่อใช้ในการสื่อสาร

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 185-193) ได้เสนอหลักของกิจกรรมการสอนเขียนเพื่อฝึกทักษะการเขียนไว้ ดังนี้

1. การสอนทักษะการเขียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปภาพที่ผู้เรียนคุ้นเคยแล้วจากการฟังและพูด
2. การควบคุมการเขียนควรลดน้อยลงตามลำดับ ผู้เรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะด้วยตนเองทีละน้อย
3. กิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสารควรเน้นเป็นพิเศษ และหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนตามที่ผู้สอนชี้แนะแล้ว ผู้เรียนควรมีอิสระเต็มที่ในการเขียน กิจกรรมการสอนเขียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะการเขียนคือ

3.1 การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing) เป็นกิจกรรมในการสอนทักษะการเขียนที่ผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน เช่น รูปแบบประโยคที่ต้องใช้ ตัวอย่างย่อหน้าสำหรับเขียนแบบ หรือข้อความสำหรับเติมให้สมบูรณ์ กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมแต่ละกิจกรรมจะเป็นการเสริมแรงการใช้คำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น กิจกรรมการเขียนแบบควบคุม อาจเป็นการให้ผู้เรียนลอกข้อความโดยเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบบางอย่าง เช่น เปลี่ยนคำเอกพจน์เป็นพหูพจน์ เปลี่ยนกาลเวลา (Tense) เป็นต้น ในการเขียนแบบควบคุมนี้ผู้เรียนจึงมีโอกาสได้คำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด

3.2 การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing) เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนาจากการเขียนแบบควบคุม โดยผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาเพียงบางส่วนสำหรับ

ผู้เรียนใช้ในการเขียน ผู้สอนอาจให้เป็นประโยคเริ่มต้น ประโยคสุดท้าย โครงร่าง คำถาม หรือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน และผู้เรียนจะมีการอภิปรายร่วมกัน จดบันทึก แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และกำหนดกลยุทธ์ในการเขียนของตนเอง ดังนั้นข้อเขียนของผู้เรียนแต่ละคนจึงคล้ายคลึงกันแต่ไม่เหมือนกัน กิจกรรมการเขียนแบบชี้แนะนี้อาจจะใช้ข้อความจากสื่อ เช่น ภาพหรือการ์ตูนเดี่ยว และเป็นชุด เอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ข้อความโฆษณาจากหนังสือพิมพ์ แผนที่ตาราง หรือกิจกรรมต่าง ๆ มาเป็นตัวชี้แนะก็ได้

3.3 การฝึกทักษะการเขียนในลักษณะของการเขียนแบบเสรี (Free Writing) ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ขั้นตอน (Procedures) ของการเขียน ซึ่งช่วยผู้เรียนในด้านการรวบรวมความคิด และรวบรวมความคิดก่อนที่จะได้ข้อเขียนที่สมบูรณ์ ในการฝึกขั้นตอนของการเขียนแบบเสรี ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนบันทึก (Notes) การเขียนโครงร่าง (Outline) และการเขียนร่าง (Draft) เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเขียนมากขึ้นก็จะสามารถปรับปรุงขั้นตอนเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตนเอง การเขียน Free Writing อย่างมีขั้นตอนเป็นการฝึกกระบวนการคิด (Thinking Process) อย่างหนึ่ง เพราะการเขียนที่มีคุณภาพมิได้ต้องการเพียงแรงกระตุ้นในการเขียนเท่านั้น แต่จะต้องมีการเรียบเรียงและจัดระบบระเบียบความคิดด้วย

สามารถสรุปได้ว่ากิจกรรมการเขียนต้องมีความหลากหลาย ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเขียนเป็นงานสื่อสารมีความเชื่อมโยงเป็นเอกภาพมีความเหมาะสมกับบริบทในการนี้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น เพื่อให้เพื่อให้กิจกรรมการเขียนบรรลุตามจุดประสงค์ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเขียนด้วย

หลักการสอนการเขียน

นฤมล ทองเจียม (2542 : 6-11) แบ่งแนวคิดในการสอนเขียนออกเป็น 7 แบบ คือ

1. การสอนจากควบคุมไปสู่อิสระ (The Control to Free Approach) เป็นแนวการสอนแบบฟังพูด ที่นิยมแพร่หลายมานาน โอกาสที่ผู้เรียนจะทำผิดมีน้อยมากงานตรวจของผู้สอนก็รวดเร็ว เน้นความถูกต้อง แม่นยำ (Accuracy) มากกว่าความคล่อง (Fluency) หรือความคิดริเริ่มในการเขียน (Originality)

2. การสอนเขียนแบบอิสระ (The Free Writing Approach) แนวคิดนี้ เน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ และเห็นว่าการสอนเขียนแก่ผู้เรียนระดับกลางควรให้ความสำคัญในด้านเนื้อหาและความคล่องแคล่วมากกว่ารูปแบบไวยากรณ์ในการเขียนผู้สอนไม่ตรวจแก้ไขงานเขียน แต่อ่านและชื่นชมความคิดที่แสดงออกในการเขียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ

3. การสอนที่ให้ความสำคัญกับการเรียบเรียงข้อความ (The Paragraph-Pattern Approach) แนวคิดนี้เน้นการเรียบเรียงข้อความ (Organization) ผู้สอนให้ผู้เรียนวิเคราะห์รูปแบบของเรียงความแต่ละย่อหน้า โดยการฝึกวิเคราะห์รูปแบบจากนั้นเขียนเลียนแบบต้นฉบับโดยเรียงความประโยคที่ให้มาเป็นข้อความที่ให้มา ตลอดจนเพิ่มหรือลดจำนวนประโยคในเรื่องที่กำหนดให้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของของแต่ละเชื้อชาติในการลำดับความ

4. การสอนแบบยึดไวยากรณ์ รูปประโยคและการเรียบเรียงข้อความ (The Grammar-Syntax-Organization Approach) แนวคิดนี้เชื่อว่า การเขียนประกอบด้วยทักษะหลายอย่าง ผู้สอนควรพึงเล็งองค์ประกอบทุกด้านไปพร้อมกัน เช่น ด้านไวยากรณ์ รูปประโยค และการเรียบเรียงคำ

5. การสอนแบบสื่อสาร (The Communicative Approach) แนวคิดนี้เน้นจุดประสงค์ในการเขียนที่ว่า เขียนอะไร ใครเป็นผู้อ่าน ผู้สอนต้องขยายการอ่านเขียนของผู้เรียนออกไปยังเพื่อนร่วมชั้นและชุมชน เช่น การเขียนจดหมายโต้ตอบกับเพื่อนต่างประเทศหรือการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อชุมชนนั้น ๆ

6. การสอนแบบเน้นกระบวนการเขียน (The Process Approach) เมื่อไม่นานมานี้ การสอนเขียนเพิ่งเปลี่ยนแนวจากการเน้นผลงานเขียนออกมาเป็นเน้นกระบวนการเขียน ผู้เขียนต้องรู้ตัวว่าเขียนอะไร ใครเป็นผู้อ่าน และจะเริ่มต้นเขียนอย่างไรข้อมูลย้อนกลับที่เหมาะสมจากครูหรือเพื่อน ๆ ที่อ่านงานเขียนของเขาช่วยในการทบทวนงานเขียนฉบับร่างที่ 1 (First Draft) และเขียนฉบับร่างที่ 2 (Second Draft) ต่อไปผู้เรียนมีโอกาสค้นหาหัวเรื่องเองจากกิจกรรมเตรียมการเขียน ผู้สอนก็ไม่แก้หรือหาข้อผิดในงานเขียนฉบับร่างนั้น เพียงแต่ติชมและให้กลับไปทบทวน เขียนมาใหม่

7. การสอนแบบหลากหลายวิธี (Approach and Techniques) แนวเขียนบางอย่างย่อมมีความซ้ำซ้อนกันได้ ผู้สอนที่ยึดแนวสอนแบบการสื่อสาร หรือแนวสอนแบบเน้นกระบวนการ อาจดึงเทคนิคจากการสอนแบบอื่นมาใช้เมื่อจำเป็นต้องฝึกผู้เรียนในบางจุด เช่น เรียงความตามแนวชี้แนะ เรียงความแบบอิสระแบบฝึกหัดเรื่องรูปประโยค และการวิเคราะห์เรียงความล้วนแต่มีประโยชน์ เพราะแม้ว่าเทคนิค การสอนเขียนแบบการสอนเขียนแบบต่าง ๆ เหล่านี้เน้นความสำคัญในองค์ประกอบของการสอนเขียนต่างกันแต่ทุกเทคนิคต่างมีรากฐานมาจากสมมติฐานเดียวกัน การเขียนเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกันและผู้เขียนต้องมีจุดประสงค์ในการเขียนและรู้ว่าเขียนให้ใครอ่าน

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เป็นวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนในฐานะนักเขียนคนหนึ่ง ตั้งแต่ขั้นการเลือกหัวข้อที่จะเขียน จนถึงขั้นการประเมินแล้วแก้ไขงานเขียนด้วยตนเองจนกระทั่งผู้เขียนพอใจในงานเขียนชิ้นนั้น และประการสำคัญการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการนี้ยังเป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการทางความคิดได้อย่างดียิ่งขึ้นอีกด้วย

การวัดและประเมินทักษะการเขียน

Brown (2000 : 356-358) ได้แบ่งประเภทการประเมินงานเขียนของผู้เรียนเป็นพื้นฐานไว้ 6 ประเภท ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) พิจารณาว่าเนื้อหาสัมพันธ์กับจุดประสงค์ การเชื่อมโยงความคิด สอดคล้องกัน การอธิบายที่สามารถใช้ประสบการณ์ของตนเอง ในการยกตัวอย่าง และการแสดงความคิดเห็น
2. การเรียบเรียงเนื้อหา (Organization) พิจารณาจากคำนำ การเรียงลำดับความคิด การสรุป และความยาวของงานเขียนว่าเหมาะสมหรือไม่
3. การใช้ภาษาในการสื่อความของงานเขียน (Discourse) พิจารณาว่า ในแต่ละย่อหน้า เนื้อหาที่เขียนมีความสัมพันธ์กับประโยคที่เป็นใจความหลักของเรื่องหรือไม่ การใช้ภาษาได้หลากหลาย และสละสลวยความสอดคล้องของความคิดในแต่ละย่อหน้า
4. การเรียงลำดับคำในประโยคและความถูกต้องด้านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ (Syntax)
5. การเลือกใช้คำศัพท์ (Vocabulary) ที่สื่อความหมายได้ชัดเจน เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
6. กลไกทางภาษา (Mechanics) ได้แก่ การสะกดคำ เครื่องหมายวรรคตอนและการเขียนตัวอักษรตัวใหญ่

Harris (1969 : 69-75) ได้เสนอว่า ในการสร้างข้อสอบวัดความสามารถในการเขียน ควรวัดองค์ประกอบหรือทักษะที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนใน 3 ลักษณะดังนี้

1. วัดด้านไวยากรณ์และลีลาภาษา (Testing Formal Grammar and Style) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนมีความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ที่เป็นแบบแผนของภาษาเขียนหรือไม่ ตัวอย่างเช่นเรื่อง ความสอดคล้องระหว่างประธานกับกริยา (Subjects and Verb Agreement) การใช้สรรพนาม (Use of Pronouns) การเปรียบเทียบคำคุณศัพท์ (Comparison of Adjectives) การสร้างรูปคำกริยาวิเศษณ์ (Formation of Adverbs) การสร้างรูปคำกริยาปกติ (Formation of Irregular Verbs) ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตจริง
2. วัดความสามารถในการเรียบเรียงข้อความ (Testing the Ability of Organized Materials) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนสามารถเรียงข้อความที่ตัดเป็นตอน ๆ เข้าเป็นประโยคหรือเข้าเป็นเรื่องราวหนึ่งย่อหน้าได้ถูกต้องตามลำดับเนื้อหาหรือไม่
3. วัดกลไกการเขียน (Testing the Mechanics of Writing) ได้แก่ การวัดว่าผู้เรียนสามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน การขึ้นตัวอักษรตัวใหญ่ (Punctuation and Capitalization) และการสะกดคำให้ถูกต้อง (Spelling) เป็นต้น

Heaton (1975 : 35) แนะนำการประเมินโดย

1. วิธีนับข้อผิดพลาด (The Error-count Method) วิธีนี้นับข้อผิดพลาดอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ
2. วิธีวิเคราะห์ (The Analytical Method) ผู้ตรวจวิเคราะห์องค์ประกอบของงานเขียนในการให้คะแนน 5 ด้าน การสื่อความหมายได้ชัดเจน (Fluency) การใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้อง (Grammar) การเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความหมายได้ชัดเจน (Vocabulary) เนื้อหา (Content) และการสะกดคำ (Spelling) โดยใช้เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการเขียนไว้เป็นระดับ 1-5
3. วิธีที่ใช้ความรู้สึกของผู้ตรวจประเมินงานเขียน (The Impression Method) วิธีนี้ควรมีผู้ประเมิน 3 หรือ 4 คน แล้วนำคะแนนที่ได้มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย วิธีนี้ไม่เหมาะสมสำหรับวัดความก้าวหน้าของงานเขียน

Hedge (2005 : 212) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผลการเขียนถือตามธรรมเนียมว่าเป็นพันธกิจของครูผู้สอน และมักเป็นพันธกิจอันหนักหน่วงที่ผู้สอนต้องแบกรับไว้ซึ่งต้องทำกันภายใต้ข้อจำกัดในเรื่องเวลา ส่งผลให้ครูส่วนใหญ่เกิดความไม่พึงพอใจในผลการสอน อย่างไรก็ตาม เฮดจ์ กล่าวว่า การตรวจให้คะแนนจะยังประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเขียนได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับข้อชี้แนะเสนอกลับ อันจะนำทางให้ตนสามารถเขียนใหม่ และตรวจแก้ผลงานตัวเองได้ นอกจากนี้เฮดจ์ได้เสนอเกณฑ์การให้คะแนนงานเขียนไว้ ดังนี้

1. การเรียบเรียงเนื้อหา
2. การเลือกใช้โครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์
3. ความซับซ้อนของโครงสร้างประโยค
4. ความถูกต้องทางไวยากรณ์
5. ความคล่องแคล่วทางภาษา

Jacobs (1981 : 89-105) ได้เสนอแนะการตรวจเรียงความแบบรวม โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่เรียกว่า ESL Composition Profile เป็นวิธีการตรวจเรียงความที่ละเอียดมากในหนังสือ Testing ESL Composition ซึ่งผู้ตรวจต้องตัดสินเรียงความทั้งเรื่องว่า ผู้เขียนได้สื่อความได้โดยพิจารณาการของการเขียนนั้นๆ วิธีการใช้ ESL Composition Profile ในการประเมินผลเรียงความมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ส่วนที่มองเห็นภาพรวมสำคัญ ๆ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) 30 คะแนน
2. การเรียบเรียง (Organization) 20 คะแนน
3. คำศัพท์ (Vocabulary) 20 คะแนน

4. การใช้ภาษา (Language Use) 25 คะแนน

5. กลไกภาษา (Mechanics) 5 คะแนน

แต่ละส่วนมี 4 ระดับ ดังนี้

1. ดีมากถึงดีเยี่ยม (Very good to excellent)
2. ปานกลางถึงดี (Average to good)
3. อ่อนถึงใช้ได้ (Poor to fair)
4. อ่อนมาก (Very poor)

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินทักษะการเขียน สามารถวัดทักษะการเขียนได้ด้วยให้นักเรียนได้เขียนที่หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการเขียนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำศัพท์ไวยากรณ์ การเรียบเรียงความสัมพันธ์ของข้อความ ในการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกเกณฑ์การประเมินงานเขียนของ Harris (1969 : 69-75) ประกอบด้วย การวัดด้านไวยากรณ์และลีลาภาษา วัดความสามารถในการเรียบเรียงข้อความ และวัดกลไกการเขียน

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อสำเร็จของงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการตอบสนองต่อแรงจูงใจหรือความต้องการของแต่ละคนในแนวทางที่เขาพึงประสงค์ ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

ธีรคติ นวรัตน์ ณ อุทยา (2547 : 182) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมาย ในระดับหนึ่งและความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

พัชระ งามชัด (2549 : 18) ได้สรุปความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนหมายถึง ความคิดเห็นของผู้เรียนว่ามีความพอใจหรือไม่พอใจต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเรียน ดังนั้นครูควรคำนึงถึงความพอใจของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555 : 274) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และต้องการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้นั้นจนบรรลุผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความประทับใจ

ทิสนา แยมมณี (2556 : 52) กล่าวว่า การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจจะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ การศึกษาว่าสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือรางวัลที่ผู้เรียนพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

สรุปว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นอาจเป็นทางบวกหรือทางลบ หากเป็นการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเป็นความรู้สึกที่ดีพอใจประทับใจต่อสิ่งนั้น และการทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความประทับใจ

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2540 : 188-189) ได้กล่าวว่าโดยพื้นฐานความพึงพอใจเกิดจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด มีกระบวนการซับซ้อนมาก การที่ครูจะสร้างความพึงพอใจที่ดีให้แก่เด็ก จำเป็นต้องพิจารณาจากหลายสิ่งหลายอย่าง ส่วนความพึงพอใจมีแหล่งกำเนิดหรือมีต้นเหตุที่มาหลายทาง ดังนี้

1. ความพึงพอใจเกิดจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อม ประสบการณ์ที่รู้สึกพอใจย่อมจะก่อให้เกิดความพึงพอใจที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดความพึงพอใจที่ไม่ดี บุคคลจะวิเคราะห์ประสบการณ์และสังเคราะห์แนวความคิดแล้วสรุปลงเป็นความพึงพอใจ
2. การศึกษาเล่าเรียน การอบรมสั่งสอน ทั้งการสอนที่เป็นแบบแผน สถาบันที่ทำหน้าที่สอนเพื่อปลูกความพึงพอใจมีมากมาย เช่น บ้าน โรงเรียน วัด สิ่งแวดล้อม สื่อมวลชน เด็กที่อยู่ในสถาบันใดก็จะได้รับความคิด ความนิยม มาเป็นความพึงพอใจของตน
3. สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม รวมทั้งการเลี้ยงดูของครอบครัว มีอิทธิพลที่จะสร้างภาพพจน์หล่อหลอมเป็นความพึงพอใจได้ ความกดดันของกลุ่ม (Group Pressure) วัฒนธรรมภายในสังคม ความเชื่อทางศาสนาโน้มนำให้เกิดแนวคิดหรือหลักในการดำรงชีวิต
4. รับถ่ายทอดหรือเลียนแบบความพึงพอใจจากคนอื่น คนเราย่อมแปรพฤติกรรมของคนอื่นออกมาเป็นความพึงพอใจ ถ้ายอมรับนับถือหรือเคารพใครก็มักจะยอมรับแนวคิดและ

ยึดเป็นแบบอย่าง การกระทำตัวให้เข้ากับคนที่นิยมรักใคร่ เป็นการถ่ายทอดแบบทำตัวให้เหมือน ทั้งความรู้สึกนึกคิดด้วย

5. ความก้าวหน้าทางวิชาการ เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยี ช่วยให้ความรู้สึกนึกคิดของคนเปลี่ยนแปลงไป เพราะได้รับการถ่ายทอด ซึมซาบสิ่งใหม่ๆ อะไรที่ดีกว่าก็จะรับไว้ ความพึงพอใจใหม่ก็เกิดขึ้น

อารี พันธุ์ณี (2542 : 198) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครูควรส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. การชมเชย และการตำหนิ ทั้ง 2 ประการจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. การทดสอบบ่อยครั้ง การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจการเรียนมากขึ้น เพราะอาจหมายถึง การเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา การทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น และเป็นความพึงพอใจของผู้เรียน
3. การค้นหาคำความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอแนะ หรือกำหนดหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจเพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าด้วยตนเอง
4. ใช้วิธีการเรียนที่แปลกใหม่ เพื่อสร้างความสนใจ เพราะวิธีการที่แปลกใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่ประสบมาก่อนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัว และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น
5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมายเพื่อช่วยผู้เรียนเกิดความพยายามในงานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จด้วยดี และเกิดความพึงพอใจกับความสำเร็งนั้น ๆ
6. ยกตัวอย่างจากสิ่งที่ไม่เคยพบ หรือคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ควรเป็นตัวอย่างที่ผู้เรียนคุ้นเคย เพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น
7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน การเชื่อมโยงสิ่งใหม่ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เคยประสบการณ์เดิมจะทำให้เข้าใจง่าย และชัดเจนขึ้น จะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนคาดหวังว่าจะนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์ และเป็นพื้นฐานต่อไป

โดยสรุป ความพึงพอใจเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งทางด้านประสบการณ์ การเรียนรู้ การศึกษาเล่าเรียน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การเลียนแบบความพึงพอใจจากคนอื่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่ทำให้ได้รับการถ่ายทอด ซึมซาบสิ่งใหม่ๆ ความพึงพอใจก็เกิดขึ้น

การวัดและประเมินผลความพึงพอใจต่อการเรียน

ในการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจกรรมนั้น จะต้องหาวิธีการวัดที่เหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด สาโรช ไสยสมบัติ

(2544 : 39) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรม ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมของแต่ละบุคคล ดังนั้นในการวัดระดับความพึงพอใจต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจกรรมอาจจะทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่อาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง
3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรม ทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรม และหลังการปฏิบัติกิจกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2554 : 63-71) ได้เสนอเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ เช่น แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ชุดข้อคำถามที่ต้องให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยกาเครื่องหมายหรือเขียนตอบ หรือกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านยาก อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม นิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ
 - 1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนแรกของการสอบถามโดยระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญที่ให้อตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถามและวิธีตอบ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ และตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณล่วงหน้า แล้วระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม
 - 1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ เพศ การศึกษา
 - 1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งอาจแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ แล้วสร้างข้อคำถามวัดพฤติกรรมย่อย ๆ นั้น
2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจมีลักษณะเป็นปลายเปิดหรือแบบปลายปิด แบบสอบถามฉบับหนึ่งอาจเป็นแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมดหรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้
 - 2.1 ข้อคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form Unstructured Questionnaire) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบให้เลือกตอบ แต่เปิดโอกาสให้ตอบแบบสอบถามตอบโดยใช้คำพูดตนเอง
 - 2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed Form or Structured Questionnaire) เป็นคำถามที่มีคำตอบให้ผู้เขียนเขียนเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความ หรือตรงกับช่องที่เป็นความจริง หรือความเห็นของตน มีหลายแบบได้แก่ (1) แบบให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตน

เพียงคำตอบเดียว จาก 2 คำตอบ (2) แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียว จากหลายคำตอบ (3) แบบให้เลือกคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนได้หลายคำตอบ (4) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบตามระดับความคิดเห็นของตน อาจจัดในรูปของตาราง (5) แบบผสม หมายถึง มีหลายแบบอยู่ด้วยกัน (6) แบบให้เรียงลำดับความสำคัญ โดยเขียนเรียงลำดับความชอบต่อสิ่งนั้น (7) แบบเติมคำสั้นๆ ลงในช่องว่าง สิ่งที่ได้มีความเฉพาะเจาะจง

3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

- 3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าต้องการถามอะไร
- 3.2 สร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- 3.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันตรงหัวข้อที่ได้วางโครงสร้างไว้
- 3.4 ไม่ให้ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อหน่าย ไม่ให้ความร่วมมือหรือตอบโดยไม่ตั้งใจ
- 3.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ ดังนั้นควรใช้ข้อคำถามแบบปลายปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่กาตอบในแบบสอบถาม
- 3.6 สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี คือมีลักษณะดังนี้
 - 3.6.1 ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายไม่กำกวม ไม่มีความซับซ้อน
 - 3.6.2 ใช้ข้อความที่สั้นกะทัดรัด ไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย
 - 3.6.3 เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบโดยคำนึงถึงสติปัญญา ระดับการศึกษา ความสนใจของผู้ตอบ
 - 3.6.4 แต่ละข้อควรถามเพียงคำถามเดียว
 - 3.6.5 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะตอบได้หลายทาง
 - 3.6.6 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่าย ไม่รู้เรื่องหรือไม่สามารถตอบได้
 - 3.6.7 หลีกเลี่ยงคำที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกัน เช่น บ่อย ๆ เสมอ ๆ รวย ใจ กลาด
 - 3.6.8 ไม่ใช่คำถามที่เป็นคำถามนำให้ผู้ตอบตอบแนวหนึ่งแนวใด
 - 3.6.9 ไม่เป็นคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจหรืออึดอัดใจที่จะตอบ
 - 3.6.10 ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้ว หรือวัดด้วยวิธีอื่นดีกว่า
 - 3.6.11 ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ
 - 3.6.12 คำตอบที่ให้เลือกในข้อคำถามควรมีให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถเลือกตอบได้ ตรงกับความจริงตามความเห็นของเขา บางครั้งอาจมีตอนให้เติม

4. มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นมาตราวัดชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบวัดด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์มีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

4.1 มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น เหตุผล สภาพความเป็นจริง ตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

4.2 ระดับที่เลือกอาจเป็นชนิดที่มีด้านบวกและด้านลบในข้อเดียวกัน หรือมีเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก

4.3 บางข้อมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive Scale) บางข้อมีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative Scale)

4.4 สามารถแปลงผลตอบเป็นคะแนนได้ จึงสามารถวัดความคิดเห็นคุณลักษณะด้านจิตพิสัยออกมาในเชิงปริมาณได้ โดยใช้เกณฑ์ ตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ข้อคำถามที่กล่าวในเชิงนิมิต			ข้อคำถามที่กล่าวในเชิงนิเสธ		
มากที่สุด	5	คะแนน	มากที่สุด	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	มาก	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	น้อย	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	น้อยที่สุด	5	คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามหลักของ Likert (Likert Scale) เพื่อวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา โดยคำนึงถึงโครงสร้างหลักในการสร้าง รูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 5 คะแนน

ระดับความพึงพอใจมาก 4 คะแนน

ระดับความพึงพอใจปานกลาง 3 คะแนน

ระดับความพึงพอใจน้อย 2 คะแนน

ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด 1 คะแนน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนรู้ภาษา

ธัญญา ภามิต (2555 : 27-28) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเรียนรู้ภาษากับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนไทยใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาทุกกลุ่มในระดับปานกลาง โดยใช้กลุ่มกลวิธีด้านการวางแผน และควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง มากที่สุด ตามด้วยกลุ่มกลวิธีการจดจำข้อบกพร่องในการใช้ภาษา กลุ่มกลวิธีในการจำ และกลุ่มกลวิธีด้านจิตใจ ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนภาษาอังกฤษสูงกว่า รายงานในแบบสอบถามว่า ใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษามากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนน้อยกว่าในทุกกลุ่มกลวิธี การเข้าใจกลวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนอาจทำให้ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ สามารถชี้ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของกลวิธีการเรียนรู้ภาษา รวมถึง แนะนำกลวิธีแบบต่างๆ ซึ่งนักเรียนอาจจะยังไม่คุ้นเคย นอกจากนี้ครูผู้สอนสามารถฝึกการใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาให้นักเรียน โดยการนำเทคนิคต่างๆ เข้าไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้กลวิธีแบบต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งแบบที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคย และแบบที่นักเรียนรู้จักและใช้อยู่แล้ว ให้ใช้มากขึ้น เพื่อปรับปรุงทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านต่างๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ปิยนุช อุดมเกียรติสกุล (2559) ได้ทำการศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีผลต่อทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายแผนการเรียนสายศิลป์ โรงเรียนเอกชน จังหวัดปทุมธานี ผลวิจัยพบว่า (1) นักเรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 6 ด้าน ได้แก่ กลวิธีใช้ความจำ กลวิธีปริชาน กลวิธีการจดจำ กลวิธีที่ใช้อธิบายปริชาน กลวิธีทางอารมณ์ กลวิธีทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 6 ด้าน ส่งผลต่อทักษะภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (2) นักเรียนต้องการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ 4 ด้าน ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนต้องการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ 4 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกข้อ (3) มี 2 กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา ได้แก่ กลยุทธ์การจดจำและกลยุทธ์ทางอารมณ์ที่มีความสัมพันธ์กับทักษะภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (4) กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา ได้แก่

กลยุทธ์การจำ กลยุทธ์ปริชาน กลยุทธ์อภิปริชาน กลยุทธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์กับทักษะภาษาอังกฤษ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อรอุมา ทิพย์สุวรรณ และพภาศรี เย็นบุตร (2559 : 97) ได้ศึกษาชุดการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเรื่องมรดกไทย-มรดกโลก สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ทางภาษา เรื่องมรดกไทย-มรดกโลก สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพ 92.90/91.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ และ 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างชาติที่มีต่อชุดการสอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลวิธีการเรียนรู้ทางภาษา เรื่อง มรดกไทย-มรดกโลก สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ทรงศรี สรณสถาพร (2560) ได้ทำการศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตรงของผู้เรียนชาวไทยในยุคประเทศไทย 4.0 งานวิจัยแบบกรณีศึกษาชั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยตรงของผู้เรียนชาวไทยในยุคประเทศไทย 4.0 ตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์แพทย์ที่เกษียณแล้ว และมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยรัฐบาลแห่งหนึ่ง ได้มาด้วยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ผลการวิจัยสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้ ตัวอย่างใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาโดยตรง (Direct) ในการเรียนรู้ภาษา ซึ่งกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาโดยตรงที่ตัวอย่างใช้มากคือ กลยุทธ์การจำ (Memory Strategies) ใช้ในการจดจำความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และกลยุทธ์ปริชาน (Cognitive Strategies) ตัวอย่างทำการวิเคราะห์ ให้เหตุผล และสรุปในเรื่องที่อ่าน โดยการฝึกฝนการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ 2 ทักษะ คือ ทักษะการอ่านและการฟังมากกว่าทักษะการเขียนและการพูด

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ

ศิริวรรณ ไชยชนะ (2554) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนสวี จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีค่าเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีอัตราพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้น 0.81 คะแนนต่อครั้งจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด

มนทกานต์ พิบูลแถว (2557) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการอ่าน-เขียน และจุดใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลโพธาราม ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลโพธาราม ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แรงจุดใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาล โพธาราม ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ (STAD) หลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงเนตร ใจชัยภูมิ (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน ภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ เรื่อง I'm Australian. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเท่ากับ 87.58/85.75 2) ดัชนี ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ มีค่าเท่ากับ 0.7625 หรือคิดเป็นร้อยละ 76.25 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่าง ก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 S.D. เท่ากับ 0.69

ชนิกา วิชานนท์ (2560) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.25/78.69 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC มีค่าเท่ากับ 0.6147 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้า ทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 61.47 และ 3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

สุดะนึ่ง นฤพนธ์จิรกุล และไพฑูรย์ สิลลารัตน์ (2560 : 196) ได้ศึกษารูปแบบ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้จากสถานการณ์เสมือนจริงเพื่อเสริมสร้างความสามารถ ทางภาษาอังกฤษและการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้จากสถานการณ์เสมือนจริงเกิดจากการผสาน

แนวคิดการเรียนรู้ จากสถานการณ์เสมือนจริงการช่วยเสริมต่อการเรียนรู้และการปล่อยความรับผิดชอบทีละน้อย ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ขั้นตอนการจัด การเรียนการสอน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นเข้าใจจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นทบทวนตรวจสอบความรู้เดิม ขั้นเผชิญสถานการณ์เสมือนจริง ขั้นทำงานร่วมกัน ขั้นนำเสนอผลงานกลุ่ม และขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง และ (4) การวัดและประเมินผล 2) ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนน ความสามารถภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วย รูปแบบการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน

พนิตนันท์ สุจินตวงษ์, นิธิดา อธิภักทรนันท์ และนันทยา แสงสิน (2561 : 153) ได้ศึกษากลวิธีการเรียนรู้ภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านและเขียนของนักศึกษา หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาเทคนิคยานยนต์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากได้เรียนรู้กลวิธีการเรียนรู้ ภาษาสูงกว่าก่อนเรียน ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักศึกษา ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 60 และอยู่ในระดับปานกลาง หลังจากการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการเรียนรู้ภาษา

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Lee (2003) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปี เพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ประเทศเกาหลี จำนวน 325 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ดัดแปลงจากแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนภาษาของ Oxford version 7.0 ผลการศึกษาพบว่า การใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาของนักเรียนเกาหลีโดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง กลยุทธ์ที่นักเรียนใช้บ่อยที่สุด คือ กลยุทธ์ด้านการแก้ไขข้อบกพร่อง และใช้น้อยที่สุด คือ กลยุทธ์ทางด้านอารมณ์และความรู้สึก พบความแตกต่างระหว่างเพศกับการใช้กลยุทธ์การเรียน ภาษา เพศหญิงใช้กลยุทธ์การเรียนทั้ง 6 ด้านมากกว่าเพศชาย นักเรียนกลุ่มที่มีระดับคะแนนสูงมีการใช้ กลยุทธ์การเรียนบ่อยกว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับคะแนนต่ำ โดยที่นักเรียนกลุ่มที่มีระดับคะแนนสูง มีการใช้กลยุทธ์ด้านพุทธิปัญญาสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับคะแนนต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

Su (2005) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาและการประเมิน ความสามารถด้านภาษาของตนเองของนักเรียนได้หวั่นที่เรียนภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเอก พบว่า นักเรียนได้หวั่นใช้กลยุทธ์การเรียนภาษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กลยุทธ์การเรียนที่นักเรียน ใช้บ่อยที่สุดคือ กลยุทธ์ด้านสังคม และกลยุทธ์ที่นักเรียนใช้น้อยที่สุดคือ กลยุทธ์ด้านการจำ

นักเรียนที่ประเมินความสามารถทางภาษาของตนเองสูงมีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาบ่อยกว่านักเรียนที่ประเมินความสามารถทางภาษาของตนเองต่ำ

Chang et al. (2007) ศึกษาอิทธิพลของเพศกับการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไต้หวันที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พบว่า การใช้กลยุทธ์ในแต่ละด้านของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างกัน โดยรวมนักศึกษามีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาอยู่ในระดับปานกลาง กลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้สูงที่สุด คือ กลยุทธ์ด้านการจดจำ และกลยุทธ์การเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้ต่ำที่สุด คือ กลยุทธ์ด้านอารมณ์และความรู้สึก ปัจจัยเรื่องเพศมีอิทธิพลต่อการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ นักศึกษาเพศหญิงมีการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้สูงกว่านักศึกษาเพศชายในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลยุทธ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ กลยุทธ์ด้านอุปนิสัย และกลยุทธ์ด้านสังคม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาเพศหญิงใช้สูงกว่านักศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญนัยยะจะแน